

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Vývoj kurzu české koruny v letech 1993 až 2012

Antonín Zelenka

**Bakalářská práce
2014**

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Antonín Zelenka**
Osobní číslo: **E10688**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Management podniku: Management malých a středních podniků**
Název tématu: **Vývoj kurzu české koruny v letech 1993 až 2012**
Zadávací katedra: **Ústav matematiky a kvantitativních metod**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce je zhodnocení, kdo a co má hlavní podíl na měnovém kurzu české koruny, dále bude mít práce za úkol zjistit, zda občané ČR chtějí místo české koruny evropské euro a zda znají jeho výhody a nevýhody.

Zásady:

- Historický vyvoj kurzu české koruny.
- Kdo a jak má možnosti ovlivňovat kurz české koruny.
- Události, které mohly a ovlivnily kurz koruny vůči jiným měnám.
- Problémy a výhody změn kurzů ať již ve prospěch koruny či naopak pro tuzemské společnosti.
- Popsání výhod a nevýhod přijetí Eura v ČR.

Rozsah grafických prací: –
Rozsah pracovní zprávy: cca 30 stran
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická
Seznam odborné literatury:

JANÁČKOVÁ, Stanislava. Krize eurozóny a dluhová krize vyspělého světa. Vyd. 1. Praha: CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2010

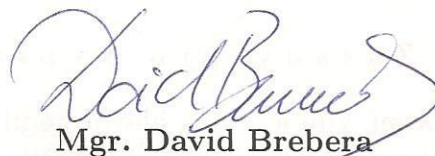
KRÁL', Miloš. Carry trade a jeho využití pro optimální řízení devizových rizik = Carry trade and its use for optimal management of foreign exchange risk: teze přednášky ke jmenování profesorem. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2011

LACINA, Lubor, a kol. Euro: ano-ne?. 1. vyd. Praha: Alfa Nakladatelství, 2010.

LACINA, Lubor, ROZMAHEL, Petr, RUSEK, Antonin, (eds.) Financial and economic crisis: causes, consequences and the future. Ed. 1st. Bučovice: Martin Stříž, 2011.

PEČINKOVÁ, Ivana, FAJMON, Hynek, (eds.) Euro versus koruna: dilemata jednotné měny v době dluhové krize. 4., rozš. vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2012.

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. David Brebera

Ústav matematiky a kvantitativních metod

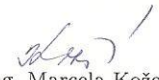
Datum zadání bakalářské práce: 30. září 2013

Termín odevzdání bakalářské práce: 30. dubna 2014

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 3. října 2013

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 4. 2014

Antonín Zelenka

PODĚKOVÁNÍ:

Rád bych zde poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce Mgr. Davidu Breberovi za jeho odbornou pomoc, ochotu, přátelský přístup a cenné rady, které mi pomohly při zpracování této bakalářské práce.

Poděkování náleží též respondentům dotazníku, za jejich spolupráci, mé rodině a přátelům za jejich podporu během celého mého studia na vysoké škole.

ANOTACE

Tato bakalářská práce popisuje historii měny na českém území od počátků civilizace až po českou korunu. Zabývá se také tím kdo, jak a proč ovlivňuje kurz české koruny, snaží se nastínit výhody a nevýhody případného vstupu České republiky do eurozóny a porovnává vývoj kurzů české koruny v historickém měřítku s několika světově důležitými měnami. V závěru poskytne práce, pomocí dotazníkového šetření, pohled a názory náhodně vybraných respondentů na uvedená témata.

KLÍČOVÁ SLOVA

kurz, měna, česká koruna, Česká republika, eurozóna

TITLE

Development exchange rate of the Czech crown from 1993 to 2012

ANNOTATION

This bachelor thesis describes the history of currency in the Czech lands since the beginning of civilization after Czech crown. It also addresses the who, how and why affects the exchange rate, trying to outline the advantages and disadvantages of possible entry Czech Republic into the euro area and compares the development exchange rate of the Czech crown in historical scale with some of the world important currencies. At the end the thesis provides, through a questionnaire survey, views and opinions randomly selected respondents to the topics above.

KEYWORDS

exchange rate, currency, Czech crown, Czech Republic, euro area

OBSAH

ÚVOD	12
1 HISTORIE ČESKÉ MĚNY	13
1.1 RAKOUSKO-UHERSKÁ KORUNA	13
1.2 ČESKOSLOVENSKÁ KORUNA ZA PRVNÍ REPUBLIKY	13
1.3 PROTEKTORÁTNÍ KORUNA V OBDOBÍ OKUPACE	14
1.4 POVÁLEČNÁ ČESKOSLOVENSKÁ KORUNA	14
1.5 KORUNA PO MĚNOVÉ REFORMĚ 1953.....	15
1.6 VÝVOJ ČESKOSLOVENSKÉ KORUNY PO PÁDU TOTALITY.....	15
1.7 NOVODOBÁ HISTORIE A SOUČASNOST ČESKÉ KORUNY.....	16
1.7.1 Plná směnitelnost české koruny.....	17
1.7.2 Krize české koruny.....	18
1.7.3 Nová evropská měna.....	18
1.7.4 Vstup ČR do EU.....	18
1.7.5 Světová ekonomická krize.....	19
2 OVLIVŇOVÁNÍ KURZU	20
2.1 INTERVENCE ČNB	20
2.1.1 Základní informace o ČNB.....	20
2.1.2 Intervence 1997.....	20
2.1.3 Intervence 2002.....	21
2.1.4 Intervence 2013.....	22
2.2 VOJENSKÉ OPERACE.....	23
2.3 INTERVENCE CIZÍCH CENTRÁLNÍCH BANK.....	24
3 EURO V ČR, ANO ČI NE?	25
3.1 PODMÍNKY VSTUPU DO EMU.....	25
3.2 PLNĚNÍ PODMÍNEK ČR.....	25
3.3 VÝHODY PŘIJETÍ EURA V ČR	27
3.3.1 Transakční náklady.....	27
3.3.2 Stabilita eura	27
3.3.3 Nové investice.....	27
3.4 NEVÝHODY PŘIJETÍ EURA V ČR	28
3.4.1 Ztráta samostatné měnové politiky.....	28
3.4.2 Náklady na změnu měny.....	28
4 DOPADY ZMĚN KURZU NA ČR.....	29
4.1 IMPORT	29
4.2 EXPORT.....	29
4.3 TURISMUS	30
4.3.1 Český turismus do zahraničí.....	30
4.3.2 Zahraniční turismus do ČR.....	31
4.4 DOTACE OD EU.....	31
4.5 ÚSPORY V ZAHRANIČNÍCH MĚNÁCH.....	32
5 VÝVOJ KURZŮ ČESKÉ KORUNY A VYBRANÝCH ZAHRANIČNÍCH MĚN	33
5.1 EURO	33
5.1.1 Základní informace.....	33
5.1.2 Vývoj kurzu eura a české koruny	33
5.2 AMERICKÝ DOLAR	35
5.2.1 Základní informace.....	35
5.2.2 Vývoj kurzu amerického dolaru a české koruny	35
5.3 LIBRA ŠTERLINKŮ	37
5.3.1 Základní informace.....	37
5.3.2 Vývoj kurzu britské libry a české koruny	37

5.4	JAPONSKÝ JEN.....	39
5.4.1	<i>Základní informace.....</i>	39
5.4.2	<i>Vývoj kurzu japonského jenu a české koruny.....</i>	39
5.5	BRAZILSKÝ REAL.....	41
5.5.1	<i>Základní informace.....</i>	41
5.5.2	<i>Vývoj kurzu brazilského realu a české koruny.....</i>	41
5.6	SHRNUTÍ.....	43
6	DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ.....	44
6.1	METODIKA A CÍLE.....	44
6.2	ANALÝZA VÝSLEDKŮ PRŮZKUMU.....	44
6.3	VYHODNOCENÍ SPLNĚNÍ DANÝCH CÍLŮ DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ.....	54
	ZÁVĚR.....	55
	POUŽITÁ LITERATURA.....	57
	SEZNAM PŘÍLOH.....	61

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Koš měn pro československou korunu v roce 1990	16
Tabulka 2: Rozdělení bilance SBČS na ČNB a NBS	16
Tabulka 3: Srovnání vývoje inflace v ČR s kritériem pro vstup do EMU mezi lety 2011 a 2012	25
Tabulka 4: Srovnání vývoje dlouhodobých úrokových sazeb v ČR s kritériem pro vstup do EMU mezi lety 2011 a 2012.....	26
Tabulka 5: Srovnání vývoje ročního schodku rozpočtu v ČR s kritériem pro vstup do EMU mezi lety 2011 a 2012.....	26
Tabulka 6: Srovnání vývoje celkového veřejného dluhu v ČR s kritériem pro vstup do EMU mezi lety 2011 a 2012.....	26
Tabulka 7: Příklad – Dopad změn kurzu na koupi osobního automobilu ze zahraničí	29
Tabulka 8: Příklad – Dopad změn kurzu na prodej nátěrových hmot do zahraničí	30
Tabulka 9: Příklad – Dopad změn kurzu na české turisty v zahraničí	31
Tabulka 10: Příklad – Dopad změn kurzu na zahraničního turistu v ČR.....	31
Tabulka 11: Příklad – Dopad změn kurzu na dotace od EU	32
Tabulka 12: Příklad - Dopad změn kurzu na úspory v cizích měnách	32
Tabulka 13: Průměrný roční kurz a meziroční rozdíl EUR a CZK v letech 1999 až 2013	35
Tabulka 14: Průměrný roční kurz a meziroční rozdíl USD a CZK v letech 1993 až 2013	37
Tabulka 15: Průměrný roční kurz a meziroční rozdíl GBP a CZK v letech 1993 až 2013	39
Tabulka 16: Průměrný roční kurz a meziroční rozdíl JPY a CZK v letech 1993 až 2013	41
Tabulka 17: Průměrný roční kurz a meziroční rozdíl BRL a CZK v letech 2008 až 2013	42
Tabulka 18: Shrnutí a porovnání stability kurzů uvedených měn s CZK	43
Tabulka 19: Vyhodnocení otázky č. 5	47
Tabulka 20: Vyhodnocení otázky č. 7	48
Tabulka 21: Vyhodnocení otázky č. 17	53

SEZNAM ILUSTRACÍ

Obrázek 1: Graf – Maximální výše směnitelnosti české koruny od roku 1989 do 1995	17
Obrázek 2: Graf – Výsledky referenda o vstupu ČR do EU v roce 2003.....	19
Obrázek 3: Graf – Kurz DEM a CZK v letech 1996 až 1998	21
Obrázek 4: Graf – Kurz EUR a CZK v letech 2001 až 2004	22
Obrázek 5: Graf – Kurz EUR a CZK mezi září 2013 až lednem 2014	23
Obrázek 6: Graf – Kurz RUB a CZK mezi lednem 2014 až únorem 2014.....	23
Obrázek 7: Graf – Kurz PLN a CZK mezi květnem 2013 až červnem 2013	24
Obrázek 8: Graf – Kurz EUR a CZK v letech 1999 až 2013	34
Obrázek 9: Graf – Kurz USD a CZK v letech 1993 až 2013	36
Obrázek 10: Graf – Kurz GBP a CZK v letech 1993 až 2013	38
Obrázek 11: Graf – Kurz JPY a CZK v letech 1993 až 2013.....	40
Obrázek 12: Graf – Kurz BRL a CZK v letech 2008 až 2013	42
Obrázek 13: Graf – Vyhodnocení otázky č. 1	44
Obrázek 14: Graf – Vyhodnocení otázky č. 2	45
Obrázek 15: Graf – Vyhodnocení otázky č. 3	46
Obrázek 16: Graf – Vyhodnocení otázky č. 4	46
Obrázek 17: Graf – Vyhodnocení otázky č. 6	48
Obrázek 18: Graf – Vyhodnocení otázky č. 8	49
Obrázek 19: Graf – Vyhodnocení otázky č. 11	50
Obrázek 20: Graf – Vyhodnocení otázky č. 12	51
Obrázek 21: Graf – Vyhodnocení otázky č. 13	51
Obrázek 22: Graf – Vyhodnocení otázky č. 15	52
Obrázek 23: Graf – Vyhodnocení otázky č. 16	53
Obrázek 24: Graf – Vyhodnocení otázky č. 18	54

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

ATS	Rakouský šilink
BRL	Brazilský real
CZK	Česká koruna
ČNB	Česká národní banka
ČR	Česká republika
ČSFR	Česká a Slovenská Federativní Republika
DEM	Německá marka
ECB	Evropská centrální banka
EMU	Evropská měnová unie
ERM II	Evropský mechanismus směnných kurzů II
EU	Evropská unie
EUR	Euro
FRF	Francouzský frank
GBP	Libra šterlinků
HDP	Hrubý domácí produkt
CHF	Švýcarský frank
ISBN	Mezinárodní standardní číslo knihy
ISO 4217	Mezinárodní standard pro označování měn
JPY	Japonský jen
MMF	Mezinárodní měnový fond
NBČ	Národní banka Československá
NBČM	Národní banka pro Čechy a Moravu
NBP	Polská národní banka
NBS	Národní banka Slovenska
PLN	Polský zlotý
RUB	Ruský rubl
Sb.	Sbírka zákonů
SBČS	Státní banka československá
SR	Slovenská republika
USA	Spojené státy americké
USD	Americký dolar

ÚVOD

Česká koruna, především její hodnota vůči ostatním měnám, ovlivňuje každého obyvatele České republiky, který zde žije, pracuje, nebo jen tráví svojí dovolenou. I když se to na první pohled nezdá, česká koruna má rovněž moc ovlivňovat ceny na trhu nejen importovaných výrobků a služeb, ale také tuzemských (díky potřebě ropných produktů, energií).

Téma o vývoji kurzu české koruny jsem si vybral nejen proto, že hodnota české koruny je velmi důležitá především z hlediska spotřeby a obchodu, ale také ovlivňuje ceny výrobků a služeb. Současně jsem měl o toto téma i osobní zájem. Již od dob, kdy jsem s rodiči odjížděl v létě na dovolenou do zahraničí. Vždy jsem cizí měny rád přepočítával na hodnotu v českých korunách. Po dovolené, když mi rodiče věnovali několik drobných dané měny (ať už např. italských lir nebo chorvatských kun), jsem si vždy vedl statistiku, kolik jsem na drobných za danou dobu „vydělal“ nebo „prodělal“. Tato záliba mi v podstatě zůstala dodnes.

Tato bakalářská práce bude popisovat historii měny od počátku vzniku mincí, přes první koruny až po aktuální platnou českou korunu (viz kapitola 1). Pokusí se také nastínit historické skutečnosti, které ovlivnily kurzový vývoj koruny, kdo nebo co se o tyto skutečnosti přičinil (viz kapitola 2). Zlehka se dotkne také tématu o možném přijetí eura v České republice, kdy popíše hlavní výhody a nevýhody přijetí eura a podmínky, které by Česká republika musela splnit před vstupem do eurozóny (viz kapitola 3).

Cílem práce je ukázat, jak kurz mezi korunou a jinými měnami ovlivňuje cenové dění v České republice (viz kapitola 4) a na co všechno vliv. Nedílnou součástí práce je také zpracování kurzů české koruny s vybranými měnami (euro, americký dolar, britská libra, japonský jen a brazilský real) a také, například pro případné devízové investory, srovnání kurzů těchto měn z hlediska stability a četnost výkyvů v jejich historii (viz kapitola 5).

Poslední částí této bakalářské práce bude vyhodnocení anonymního dotazníkového šetření, které se především zaměří na povědomí respondentů o kurzu české koruny. Šetření se pokusí zjistit názory na otázky kolem zavedení eura v České republice a také se podívá na znalost zahraničních měn mezi respondenty (viz kapitola 6).

1 HISTORIE ČESKÉ MĚNY

Historie měny na území dnešní České republiky je velice bohatá. První mince, které zde používali již Keltové přibližně ve 2 století př. n. l. se nazývaly „statéry“ a byly vyrobeny ze zlata. Až okolo roku 970 n. l. byla vytvořena měna stříbrných mincí s názvem „denáry“. Denáry se zpočátku vyznačovaly na tehdejší dobu vysokou kvalitou zpracování a především tím, že byly raženy z téměř ryziho stříbra. Postupem času však obsah stříbra klesal a s tím klesala i důvěra obyvatel v tuto měnu. Proto okolo roku 1220 nechal Přemysl Otakar I. razit „brakteáty“. Po měnové reformě v roce 1300 začala ražba nejznámější české mince, a to „pražského groše“. Pražský groš, tehdy velice oblíbený po celé střední Evropě. Platil na českém území až do vlády Habsburků, kdy začal platit „rýnský a míšenský groš“. Když Marie Terezie během své vlády (1740-1780) zavedla jednotný peněžní systém, platidlem se stala společná tolarová a zlatková měna. V roce 1856 byla zavedena „rakouská měna“ s jednotkou „zlatý“ a v roce 1892 byla na území současné České republiky zavedena měna s názvem „koruna“. [8], [11]

1.1 Rakousko-Uherská koruna

Prvním platidlem s názvem koruna byla tzv. „zlatá korunová měna“ ještě za Rakousko-Uherska. Vznikla v roce 1892 především díky problémům se stříbrem, kdy se jeho cena snižovala, ale kurz zlatého (měně předcházející koruně) neklesal. Kurz byl stanoven na 1 zlatý = 2 koruny. Část bankovek byla kryta kovem (40%) a přechod koruny na zlatý základ měl být ukončen do roku 1900, avšak koruna se nedostala na plánovanou úroveň pravého zlatého základu jako např. britská libra. Z jednoho kilogramu zlata bylo vyraženo 3 276 korun a koruna se dostala na tehdejší úroveň například ruského rublu. [33]

1.2 Československá koruna za první republiky

Když v roce 1918 skončila 1. světová válka a vznikl samostatný Československý stát, byla zavedena nová korunová měna. Ještě na začátku roku 1919 platila speciálně okolokovaná rakouská měna a později došlo nejprve k měnové odluce od rakouské koruny a následně byla vydána první emise nové československé koruny. [8]

V prvních letech kurz nově vzniklé československé koruny rychle oslaboval, především zásluhou vysoké inflace (mnohdy až 50% ročně), stejně jako kurzy dalších nástupnických měn, německé marky nebo rakouského šilinku. Díky politice tehdejšího ministra financí Aloise Rašína a cíleného posilování kurzu koruny došlo mezi lety 1921-1922 k odtržení

kurzového vývoje koruny od zbylých uvedených měn a posílení v očích mezinárodních trhů. Když v roce 1926 vznikla Národní banka Československá (NBČ), zákon jí stanovil jako jednu z povinností udržet kurzy československé koruny v konstantních číslech k plnohodnotným zlatým měnám na stávající úrovni, např. mezi 33-34 korunami za jeden americký dolar. NBČ měla také za povinnost udržet zákonem stanovený podíl krytí bankovek drahými kovy na výchozích 20% z roku 1926 s tím, že se tento podíl měl každoročně zvyšovat o jedno procento až do výše 35%. [17]

V roce 1929 se koruna oficiálně stala zlatou měnou díky opatření ze 7. listopadu 1929 Stálého výboru č. 166/1929 Sb., o konečné úpravě československé měny. Byla stanovena parita 0,04458 gramů ryzího zlata na jednu korunu, pro kurz to znamenalo 33,75 korun za jeden americký dolar. Když byla na začátku roku 1934 prosazena devalvace koruny, parita klesla na 0,03715 gramů ryzího zlata na jednu korunu. I přes tuto devalvací se kurz koruny vůči dolaru výrazně zpevnil (na 23,92 korun za jeden dolar), a to především díky ještě mnohem většímu snížení parity u dolaru. [17]

1.3 Protektorátní koruna v období okupace

Na základě Mnichovské dohody z roku 1938 byla část československých korun stažena z oběhu a jako oficiální platidlo byla stanovena říšská marka v poměru 8,33 korun za jednu říšskou marku. Navíc musela NBČ převést německé straně 14,5 tun zlata ze svých zlatých rezerv. V roce 1939 dokonce koruna přestala být samostatnou měnou a stala se pouhým nominálním zlomkem říšské marky (v kurzu 10 korun za jednu marku), přičemž NBČ byla přejmenována na Národní banku pro Čechy a Moravu (NBČM) a byla přímo podřízena Říšské bance a její samostatný platební styk byl zrušen. To vše mělo za následek vysokou inflaci v Protektorátu Čechy a Morava, kdy se ceny zvedly mezi lety 1939-1945 přibližně o 60%. [22]

1.4 Poválečná československá koruna

Po ukončení 2. světové války byly v znovu obnoveném Československu všechny německé a maďarské měny zakázány a koncem roku 1945 byla opětovně zavedena československá koruna. Staré měny byly vyměněny v poměru 1:1, do maximální výše 500 korun. Úspory nad tuto částku se staly vázanými vklady, které se směly vyplácet pouze na zvláštní příležitosti (např. na svatbu) nebo se měly vyplatit až po stabilizaci ekonomiky. [28]

Roku 1945 byl podle tehdejší parity zlata na korunu (0,01777343 gramů ryzího zlata na korunu) stanoven kurz k dolaru na 50 korun za jeden dolar. Po politickém převratu v roce 1948 se stala Státní banka československá (SBČS) centrální bankou, která zároveň podle sovětského vzoru vykonávala i funkce komerčních bank. [29]

1.5 Koruna po měnové reformě 1953

Díky měnové reformě z roku 1953 nikdy nedošlo k vyplacení vázaných vkladů. Ty byly bez náhrady zrušeny a lidé tím pádem ztratili téměř veškeré své úspory, tedy přibližně 80 miliard korun. Navíc přišla na řadu další výměna měny v poměrech mezi 5:1 (pro zaměstnance) a až 50:1 (pro zaměstnavatele). To přineslo velkou redukci peněz, když se objem platidel snížil z přibližně 52 miliard korun na pouhých 1,4 miliardy korun. Také mzdy či důchody se vyplácely v poměru 5:1, a jelikož se ceny spotřebního zboží snížily v menším poměru, znamenalo to pokles reálných mezd. [23]

Uměle nastavená parita na 0,123426 gramu ryzího zlata na korunu znamenala nesoulad mezi kupní silou a zlatým obsahem československé koruny. To způsobilo posílení kurzu koruny vůči dolaru, z přibližně 50 korun za jeden dolar v roce 1945, na kurz 7,20 korun za dolar, což v té době dělalo pro „západní“ státy z Československa jednu z nejdražších zemí na světě. Až do 80. let minulého století byl kurz držen uměle, byl nepohyblivý a nijak nereagoval na vývoj trhu. Kurz koruny tehdy v podstatě sloužil pouze k vyčíslení rozdílu zahraničního obchodu, který byl vyvažován pomocí rozpočtu státu. Byla rovněž snaha zvýšit efektivitu a konkurenceschopnost zahraničního obchodu, a to přes přiblížení kurzu koruny k reálným číslům pomocí oficiálního kurzu a vyrovnávacího koeficientu. [26]

1.6 Vývoj československé koruny po pádu totality

Pád totalitního režimu umožnil vytvořit novou komplexní ekonomickou reformu zaměřenou na tržní ekonomiku. Současně byly zrealizovány dvě zásadní věci. Obchodní aktivity SBČS byly přesunuty na komerční banky a také byl postupně zaveden jednotný kurz koruny pro všechny druhy operací (před tím existoval kurz oficiální, neoficiální, turistický a kurz na „černém“ trhu). Při nápravě a sjednocování kurzů byl kurz koruny devalvován o desítky procent, např. z 15 korun za dolar na 28 korun za dolar koncem roku 1990. [21]

Kurz koruny byl stanoven jako pevný a závisel na koši pěti hlavních obchodovatelných měn (americký dolar, německá marka, rakouský šilink, švýcarský frank a francouzský frank). Tehdejší procentuální poměr vah jednotlivých měn je znázorněn v tabulce č. 1.

Tabulka 1: Koš měn pro československou korunu v roce 1990

Měna	Poměr v koši
USD	49,07%
DEM	36,59%
ATS	8,07%
CHF	3,79%
FRF	2,92%

Zdroj: upraveno podle [31]

Fixní kurz koruny působil jako měnová kotva a stabilizoval vývoj československé ekonomiky. Pro podporu domácích subjektů byla zavedena přírážka 20% k veškerému dováženému spotřebnímu zboží. Tato přírážka byla začátkem roku 1992 snížena na 10% a ke konci téhož roku definitivně zrušena. Zásadním krokem pro československou ekonomiku bylo opětovné začlenění Československa do společenství Mezinárodního měnového fondu (MMF) a Světové banky, ze kterých muselo nuceně odstoupit po reformách v 50. letech. [31]

Roku 1991 vznikl nový mezibankovní trh, který se postupně rozrůstal v rámci devízového fixingu, na kterém se soustředila poptávka a nabídka obchodních bank po devízách. Když díky zákonu č. 542/1992 Sb., o zániku České a Slovenské Republiky zanikla ČSFR, zanikla také SBČS, jejíž bilance byla rozdělena na nástupnické banky obou nově vzniklých republik. Toto schéma je znázorněno v tabulce č. 2. [31]

Tabulka 2: Rozdělení bilance SBČS na ČNB a NBS

Bilance	Rozdělení
Úvěry a depozita obchodních bank	Podle sídla bank
Aktiva a pasiva vůči MMF	V poměru 2,29:1
Pohledávky	V poměru 2:1
Devízové rezervy	V poměru 2:1

Zdroj: upraveno podle [31]

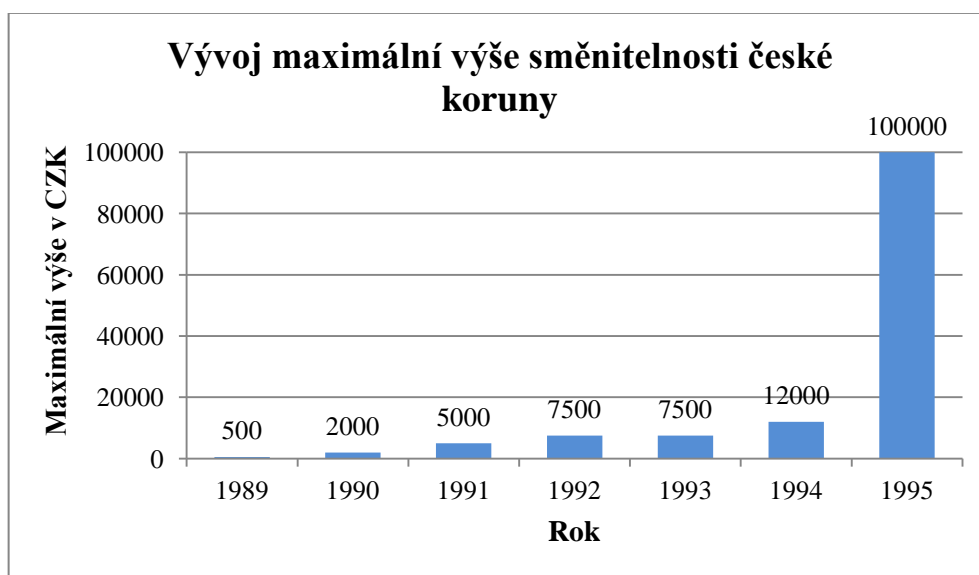
1.7 Novodobá historie a současnost české koruny

Současná kapitola historie české koruny se začala psát v roce 1993. Po rozpadu federace a nástupu nástupnických států České republiky a Slovenské republiky (ČR a SR) byla snaha co nejrychleji vytvořit pro obě republiky samostatnou měnu. To se nakonec podařilo velmi rychle především díky tzv. „měnové odluce“, na jejímž znění započaly práce již v lednu 1993. Nakonec vešel v platnost zákon dne 2. února 1993 č. 60/1993 Sb., o oddělení měny, s platností od 8. února 1993. Přes velké obavy měnová odluka proběhla rychle během února a tím zanikla československá koruna a vznikla česká a také slovenská koruna. Obě dvě nové

měny vycházely z poměru 1:1 vůči staré měně, ovšem slovenská koruna rychle oslabila. Důležitou událostí pro českou korunu byl fakt, že v průběhu roku 1993 se změnilo složení měnového koše, podle kterého se určoval kurz. Z původních pěti měn zůstaly v koši pouze dvě, a to v poměru 65% německá marka a 35% americký dolar. [31]

1.7.1 Plná směnitelnost české koruny

Cesta k plné směnitelnosti české (do roku 1992 československé) koruny začala v roce 1989. V roce 1990 byla zavedena omezená (vnitřní) směnitelnost koruny s částečnou směnitelností vnější pro rezidenty. Hlavním znakem omezené směnitelnosti byl volný přístup především pro podnikatelské subjekty k devízovým prostředkům, které měly sloužit pro úhrady jejich peněžních závazků nerezidentům. Tento systém byl spojen s velkými riziky. Byla proto zavedena opatření, která regulovala poptávku po devízách. Opatřeními byly mimo jiné např. zavedení ročního limitu pro nákup devíz, který se každý rok zvyšoval, vyjma roku 1993 (viz Obrázek č. 1), přírážka na dovoz spotřebního zboží nebo povinnost jednat o podmínkách platby u objemnějších dovozů. [16]

Obrázek 1: Graf – Maximální výše směnitelnosti české koruny od roku 1989 do 1995

Zdroj: upraveno podle [16]

Koncem roku 1995 byl přijat devízový zákon č.219/1995 Sb., který upravil českou korunu na plně směnitelnou nejen pro podnikatele, ale i pro širokou veřejnost. Byly zrušeny také veškeré měnové regulace, což umožnilo České republice přihlásit se k článku VIII. Dohody o Mezinárodním měnovém fondu. Ten tehdy vymezoval 100 států, jejichž měny vyhovovaly mezinárodním podmínkám vnější směnitelnosti. [14]

1.7.2 Krize české koruny

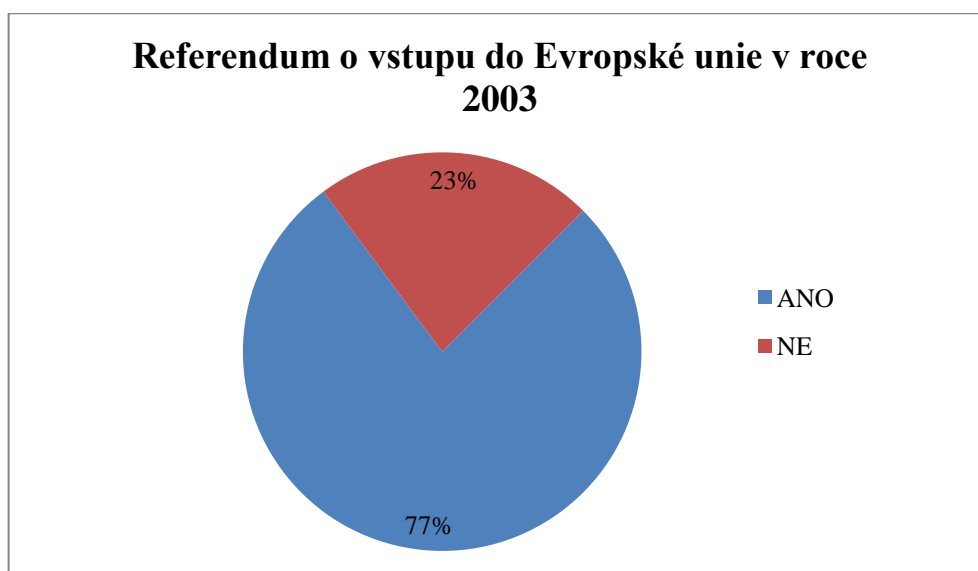
Jedním z nejdůležitějších období pro českou korunu byl rok 1997, kdy se naplno projevila tzv. „krize české koruny“. Zhoršující se situace české ekonomiky, podpořená navíc měnovou krizí v Asii, vedla k prodeji korun ze strany investorů a zemi začal opouštět zahraniční kapitál. ČNB reagovala změnou fixního (pevného) kurzu závislého na koši měn na systém řízeného floatingu (tzv. plovoucí kurz), kdy byla česká měna závislá pouze na nabídce a poptávce na volném trhu. To odvrátilo další únik kapitálu a větší pád měny. Vyvolalo to však zvyšování spotřebitelských cen a díky ztrátě protiinflační kotvy, kterou ČNB disponovala díky fixnímu kurzu, také zvýšení inflace. [15], [20]

1.7.3 Nová evropská měna

Zavedení eura, jako nové měny v Evropě a také vznik Evropské měnové unie (EMU) v roce 1999 mělo velký vliv na kurz české koruny. ČNB stanovila počáteční kurz na 35,226 korun za jedno euro, přičemž kurz se během pár měsíců dostal až na hranici 38 korun za euro. Tato hranice nebyla nikdy překonána (k březnu roku 2014). Ještě jako kandidátská země neměla Česká republika snahu, jako například pobaltské země, vstoupit do měnové unie okamžitě po vstupu do Evropské unie (EU) i přes skutečnost, že česká ekonomika byla v té době (relativně) stabilní a povinná kritéria pro přijetí eura mohla splnit. [31]

1.7.4 Vstup ČR do EU

Historie vstupu sahá do roku 1996, kdy Česká republika podala žádost o vstupu do EU. Dlouhé přípravy různých úřadů, přístupová jednání, časté kontroly ze strany Evropské komise a také první a zatím poslední (k březnu 2014) celostátní referendum o vstupu do EU v roce 2003 (výsledky viz obrázek č. 2). To vše umožnilo České republice vstup do EU, který se uskutečnil dne 1. května 2004. Rozhodujícím faktem pro českou korunu byla skutečnost, že jednou z podmínek vstupu do EU bylo opuštění české koruny a přechod na euro. Tento proces měl být zahájen v roce 2006 vstupem ČR do EMU a české koruny do programu Evropského mechanismu směnných kurzů II (ERM II). Vstup byl ovšem na základě analýzy v roce 2005 odložen. Následně byl odložen i v roce 2006 a poté i v roce 2007. Hlavním důvodem byla fiskální politika ČR. V roce 2007 bylo také doporučeno nestanovovat další datum vstupu koruny do ERM II. Toto datum nebylo stanoveno ani v roce 2014. [9], [31]

Obrázek 2: Graf – Výsledky referenda o vstupu ČR do EU v roce 2003

Zdroj: upraveno podle [32]

1.7.5 Světová ekonomická krize

Krize, která ovlivnila téměř celý svět, především jeho „západní“ část, měla počátek v roce 2007 v USA hypoteční krizí. Ke krizi přispěla i vysoká cena ropy na světových trzích a další více či méně viditelné faktory. Největší dopad v Evropě měla krize na Islandu, v Maďarsku a v Lotyšsku, kde vlády musely dokonce zažádat o speciální úvěry od Mezinárodního měnového fondu (MMF), aby v těchto státech nenastal bankrot. Avšak největší hrozbou pro EU bylo Řecko. Na rozdíl od zbylých států bylo Řecko začleněno do EMU, takže krach této země měl negativní dopad na celou EU projevený snižující se důvěrou v euro. Řecku byla poté poskytnuta velká finanční pomoc, která měla zastavit propad hodnoty evropské měny, což se do jisté míry povedlo. Na krizi v Řecku se ovšem podepsalo více faktorů. Jednalo se např. o falšování některých ekonomických dokumentů přímo vládami v zemi nebo přebujelým státním sociálním systémem, který nebyl schopen fungovat i v době krize, kdy se výrazně snížily příjmy státu. [6]

V České republice krize způsobila hospodářský propad (tomu se vyhnulo ze zemí EU pouze Polsko) a mírné oslabení české koruny, jejíž stabilita nás v podstatě ochránila od větší krize. I díky „řecké krizi“ se v ČR začalo debatovat o tom, zda je vhodné vůbec někdy přijmout euro, které v době krize bylo rozhodně méně stabilní než česká koruna. Přispěla také vládní opatření, která, byť za cenu vyššího zadlužení, pomohla opět českou ekonomiku pomalu rozhýbat. Např. úlevy z daní pro podnikatelské subjekty, které ve velké míře přišly o velkou část svých zakázek. [12]

2 OVLIVŇOVÁNÍ KURZU

Existuje celá řada faktorů a institucí, které mohou ovlivňovat, a také ovlivňují kurz české koruny vůči ostatním měnám. Kromě již zmíněných ekonomických krizí kurz ovlivňuje např. schodek státního rozpočtu, výše úrokových sazeb, bilance zahraničního obchodu či výkony ekonomiky. Svou roli hraje trh ve formě nabídky a poptávky, politická situace země, prohlášení vlivných osob a dokonce např. počasí. Nejdůležitější a pravděpodobně největší vliv na kurz české koruny má ČNB, která má pravomoc snižovat či zvyšovat sílu koruny vůči zahraničním měnám pomocí intervencí. [10]

2.1 Intervence ČNB

2.1.1 Základní informace o ČNB

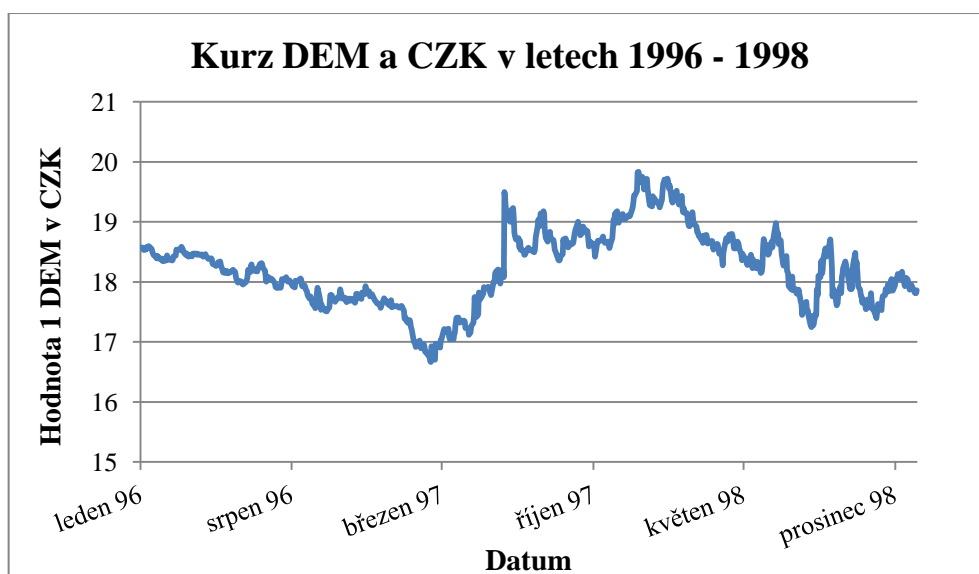
ČNB byla zřízena zákonem č.6/1993 Sb., o České národní bance v roce 1993 se sídlem v Praze. Při vstupu do EU v roce 2004 se ČNB stala součástí Evropského systému centrálních bank. Nejvyšším orgánem je bankovní rada, kterou jmenuje prezident ČR. Hlavní náplní činnosti ČNB je udržování cenové stability, čímž vytváří podmínky pro klidný hospodářský růst země. Je nezávislá na vládě a do její činnosti lze zasáhnout pouze pomocí zákona. V rámci své hlavní činnosti ČNB stanovuje měnovou politiku státu, dále vydává mince a bankovky a dohlíží na platební styk. Dohlíží také na bankovní sektor, směnárny, pojišťovny nebo družstva. [25]

ČNB ovlivňuje kurz české koruny pomocí intervencí. Díky nim ČNB může neomezeně pohybovat kurzem koruny, a to buď nákupem nebo prodejem devízových zásob. Při snaze posílit měnu, může prodat část devízových zásob, při snaze oslabit měnu, má ČNB neomezené možnosti intervenovat, protože českou korunu sama vydává ve fyzické (mince a bankovky) i v elektronické podobě. [25]

2.1.2 Intervence 1997

Krise české koruny v roce 1997 vyvolala v ČNB potřebu intervenovat. Prvním krokem byl prodej 56 tun zlata (14 tun ponecháno) a utržené prostředky investovala do cenných papírů, které měly přinášet pravidelný zisk v podobě úroků. Dalším krokem snahy o udržení silné koruny byl prodej devízových rezerv v hodnotě 2 miliard dolarů, což tehdy činilo okolo 25% všech devízových rezerv ČNB. Přes tuto obrovskou intervenci se kurz koruny nepodařilo stabilizovat a v průběhu tohoto roku dál koruna oslabovala. [19]

Na obrázku č. 3 je zřetelně vidět, že intervence ČNB v roce 1997 sice přibrzdila propad kurzu, ale žádné zlepšení nenastalo, natož návrat k původním a chtěným hodnotám. Kurz koruny zaznamenal největší pokles mezi dny 27. května a 28. května 1997, kdy koruna oslabila vůči německé marce z 18,078 na 19,5 korun za jednu marku. Po krátké stagnaci kurzu koruna kulminovala ve slabosti. Z minima před krizí (13. února 1997 činila hodnota marky 16,664 korun) oslabila koruna dne 3. prosince 1997 na hodnotu 19,835 korun za jednu marku. Tedy během necelých 10 měsíců koruna oslabila o neuvěřitelných 3,171 korun na jednu marku. Po kulminaci začala koruna opět pomalu posilovat a koncem roku 1998 se dostala přibližně na úroveň pololetí roku 1996.

Obrázek 3: Graf – Kurz DEM a CZK v letech 1996 až 1998

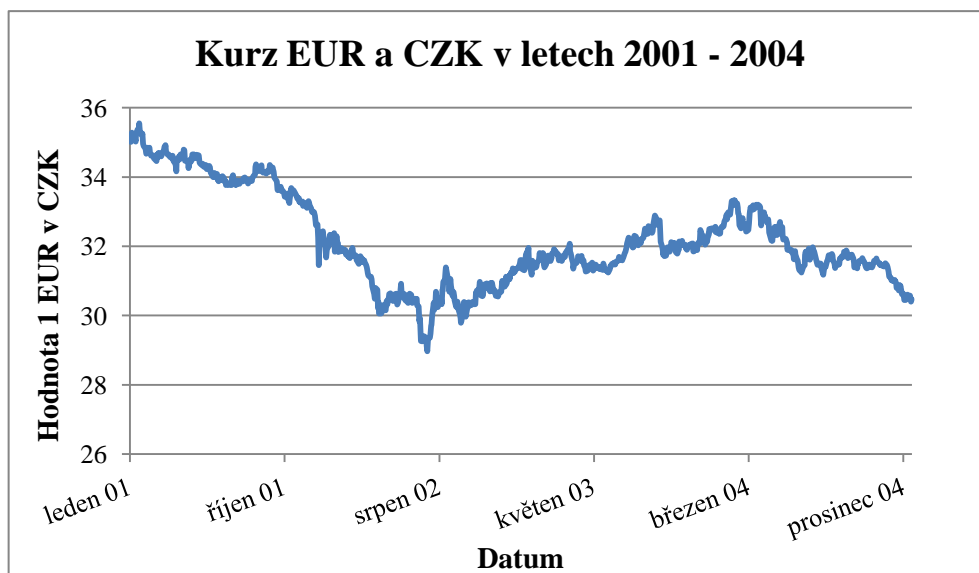
Zdroj: upraveno podle [37]

2.1.3 Intervence 2002

Na přelomu roku 2002 se ČNB znovu po pěti letech rozhodla intervenovat, tentokrát proti posilování české koruny. Česká koruna vůči euru strmě posilovala již od roku 1999 v podstatě bez důvodu a především za nenulových úrokových sazeb. Snaha ČNB byla snahou o stabilizaci kurzu na hodnotách 31 až 32 korun za jedno euro. Série několika intervencí vyvrcholila v dubnu 2002, kdy za pouhý jeden měsíc ČNB nakoupila 1 miliardu euro za české koruny. [34]

Obrázek č. 4 naznačuje vývoj české koruny vůči euru mezi lety 2001 až 2004. Koruna posílila z 35,545 za euro na začátku roku 2001 až k 30 korunám za euro v dubnu 2002. Po dubnových intervencích se koruna stabilizovala, ovšem jen na dva měsíce. Dne 10. července 2002 se dostala na tehdejší historické minimum pod 29 korun za euro

a to naznačilo, že se intervence ČNB moc nepovedla. V roce 2003 se však koruna samovolně stabilizovala na hodnotách 32 korun za euro, což bylo v té době pro ČNB dostačující ke spokojenosti. Tento stav však vydržel pouze do konce roku 2004, kdy koruna oproti euru opět začala výrazně posilovat.

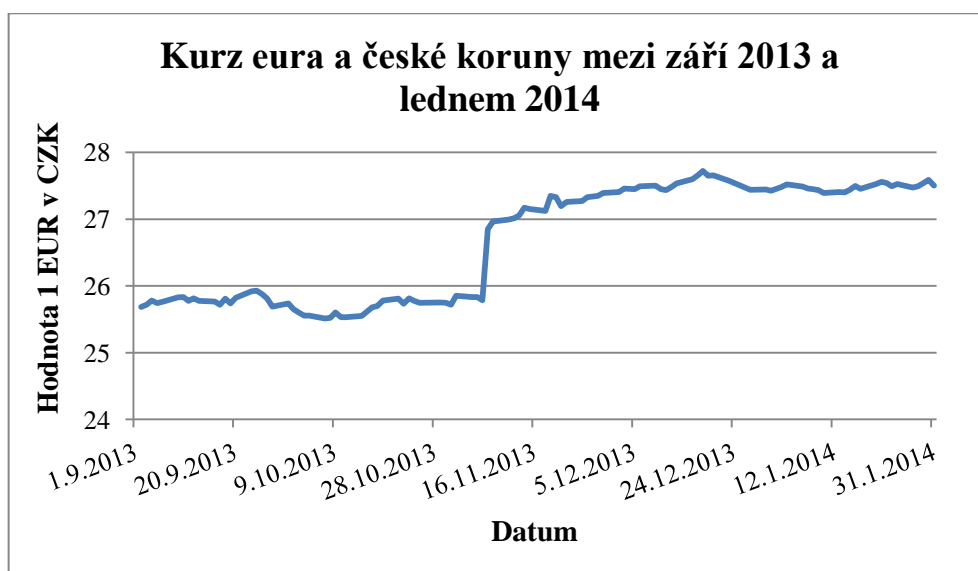
Obrázek 4: Graf – Kurz EUR a CZK v letech 2001 až 2004

Zdroj: upraveno podle [38]

2.1.4 Intervence 2013

Přes divoký vývoj kurzů v době krize v roce 2008 se ČNB uchýlila k dalším intervencím až v roce 2013. Stejně jako v roce 2002 měla ČNB snahu zastavit posilování koruny, tentokrát však korunu nestabilizovat, ale oslabit na úroveň roku 2009 ve snaze předejít deflaci a udržení cenové stability. Nákupem eur v hodnotě 200 miliard korun ČNB splnila snahu oslabení koruny, která zaznamenala pád k požadované hodnotě kurzu koruny. Především se ale ČNB zavázala, že v budoucnu další intervence budou následovat, pokud koruna bude opět posilovat. Jde tedy o dlouhodobý plán ČNB jak nakládat s kurzem české koruny. [27]

Splnění intervenčního cíle ČNB dokazuje obrázek č. 5, kde je pomocí grafu zobrazen průběh kurzu české koruny vůči euru od září 2013 do ledna 2014. Mezi 6. a 7. listopadem se hodnota české měny propadla o korunu a v dalších dnech dále oslabovala až na průměrné hodnoty 27,50 korun za jedno euro, což znamená, že euro byla oproti stavu před intervencí přibližně o 1,70 korun dražší.

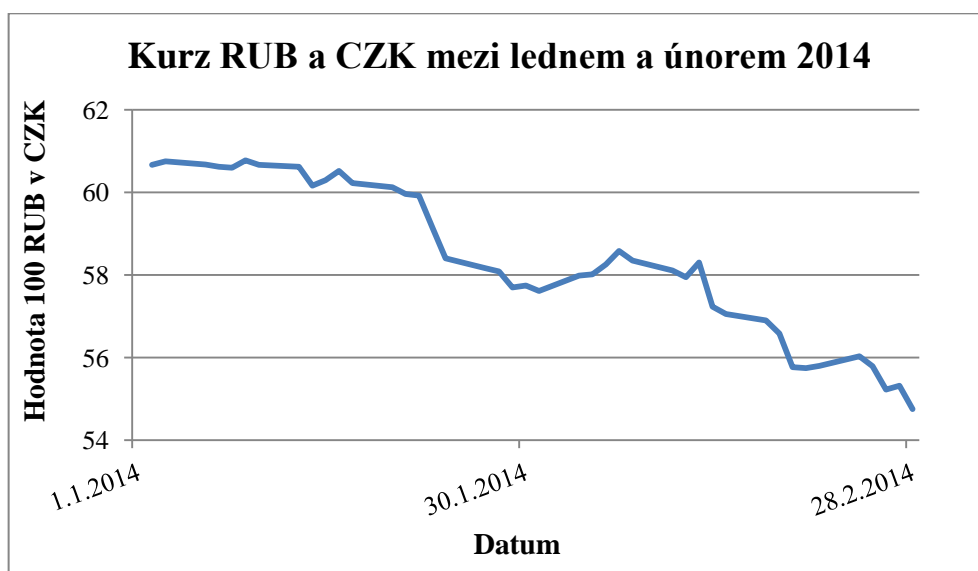

Obrázek 5: Graf – Kurz EUR a CZK mezi zářím 2013 až lednem 2014

Zdroj: upraveno podle [38]

2.2 Vojské operace

Kurz české koruny může ovlivnit i vojenská invaze, která se v podstatě České republiky vůbec netýká. Příkladem je např. krize na Ukrajině, která znehodnotila ukrajinskou měnu a následná vojenská invaze Ruska na poloostrov Krym, jež s sebou přinesla i znehodnocení hodnoty ruského rublu, viz obrázek č. 6, který zobrazuje vývoj kurzu rublu vůči koruně během prvních dvou měsíců roku 2014. Podobné oslabení, i když ne tak razantní, zaznamenal americký dolar při invazi USA v Iráku v roce 2003. [45]

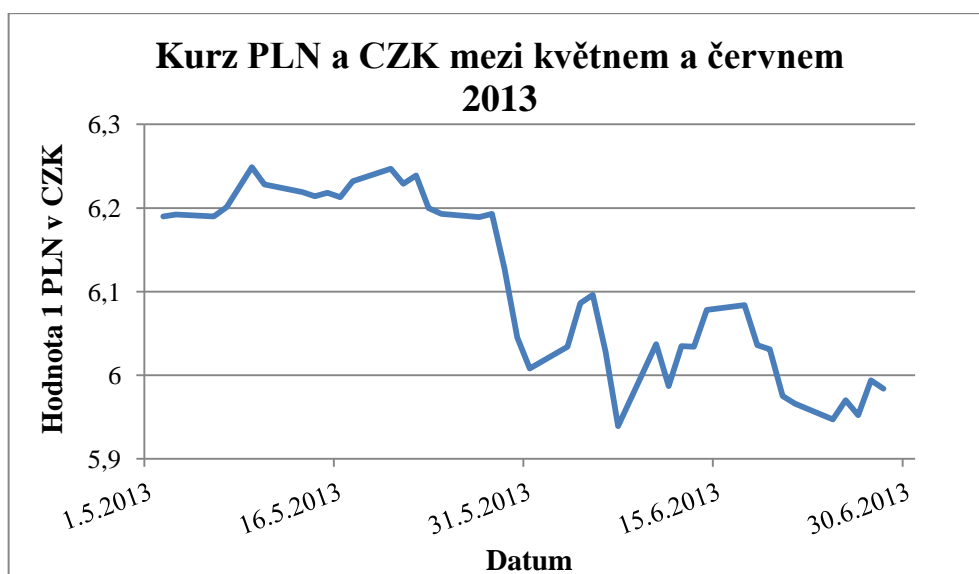

Obrázek 6: Graf – Kurz RUB a CZK mezi lednem 2014 až únorem 2014

Zdroj: upraveno podle [42]

2.3 Intervence cizích centrálních bank

Českou korunu ovlivňují nepřímo i centrální banky jiných zemí ve snaze ovlivnit kurz své měny, především k euru či dolaru. Jako příklad je zde uvedena Polská národní banka (NBP). Ta v roce 2013 ve snaze oslabit stále posilující zlotý, provedla intervenci nákupem eur, čímž oslabila kurz své měny nejen k euru, ale také k české koruně (viz obrázek č. 7). Oslabení však nebylo až tak zásadní jako v případě intervence ČNB ke konci roku 2013. Intervence v několika posledních letech proběhly např. v Brazílii, v Dánsku i ve Švýcarsku a především švýcarská banka podniká kroky vůči své národní měně nejčastěji. [35]

Obrázek 7: Graf – Kurz PLN a CZK mezi květnem 2013 až červnem 2013

Zdroj: upraveno podle [41]

3 EURO V ČR, ANO ČI NE?

Tato kapitola má za úkol nastínit podmínky a hodnoty pro vstup české koruny do EMU. Má také popsat, zda by ČR tyto podmínky splnila, pokud by chtěla vstoupit do EMU nyní a zhodnotit základní reálné výhody a nevýhody nahrazení české koruny eurem v České republice.

3.1 Podmínky vstupu do EMU

Podmínky vstupu do Evropské měnové unie určují konvergenční (tzv. Maastrichtská) kritéria. Tato kritéria se soustředí na 4 hlavní oblasti. První z nich je cenová stabilita odvozená od míry inflace, přičemž průměrná roční inflace může překročit průměr 3 nejlepších zemí EU maximálně o 1,5%. Druhým kritériem je stabilita devízového kurzu, kde podmínkou je vstup do ERM II a udržení stabilního kurzu domácí měny k euru okolo 15% od vstupního kurzu. Třetí oblastí jsou dlouhodobé úrokové sazby, které nesmějí překročit o více než 2% sazby ze zemí s nejlepší inflací v EU (tzn. u stejných jako u kritéria cenové stability). Poslední oblastí kritérií jsou veřejné finance, kdy roční schodek veřejných rozpočtů nesmí přesáhnout 3% HDP země a také celkový veřejný dluh, který nesmí přesáhnout 60% HDP země. [30]

3.2 Plnění podmínek ČR

V České republice euro v nejbližší době zavedeno nejspíš nebude. Tato podkapitola má však za úkol popsat současnou situaci, jak na tom ČR je s plněním konvergenčních kritérií, kdyby do Evropské měnové unie měla vstoupit v současnosti. Data pocházejí pouze z let 2011 a 2012 pro neúplnost dostupných dat pro rok 2013 v době psaní této práce.

Tabulka č. 3 znázorňuje vývoj inflace ČR a porovnává jej s vývojem tří nejlepších zemí EU. V roce 2011 Česká republika toto kritérium splnila, když se její inflace blížila k průměru nejlepších zemí EU, naopak v roce 2012 kritérium nesplnila, protože inflace vzrostla o 1,4% oproti nejlepším zemím, kde inflace zůstala konstantní.

Tabulka 3: Srovnání vývoje inflace v ČR s kritériem pro vstup do EMU mezi lety 2011 a 2012

rok	2011	2012
Průměr 3 zemí EU s nejlepší inflací	1,6%	1,6%
Hodnota kritéria	3,1%	3,1%
Česká republika	2,1%	3,5%

Zdroj: upraveno podle [44]

Vývoj dlouhodobých úrokových sazeb je znázorněn v tabulce č. 4. V obou letech ČR kritérium splňuje, přičemž se drží okolo průměru nejlepších zemí EU.

Tabulka 4: Srovnání vývoje dlouhodobých úrokových sazeb v ČR s kritériem pro vstup do EMU mezi lety 2011 a 2012

rok	2011	2012
Průměr 3 zemí EU s nejlepší inflací	3,3%	3,1%
Hodnota kritéria	5,3%	5,1%
Česká republika	3,7%	2,8%

Zdroj: upraveno podle [44]

Roční schodek státního rozpočtu nesmí v případě toho, že by ČR chtěla přijmout euro, překračovat hranici 3% HDP. V tabulce č. 5 je ovšem vidět, že se ČR do schodku 3% HDP nevešla ani v roce 2011 (těsně), ani v roce 2012.

Tabulka 5: Srovnání vývoje ročního schodku rozpočtu v ČR s kritériem pro vstup do EMU mezi lety 2011 a 2012

rok	2011	2012
Hodnota kritéria	3,0%	3,0%
Česká republika	3,2%	4,4%

Zdroj: upraveno podle [44]

Celkový veřejný dluh pak nesmí přesáhnout 60% HDP. ČR na tom mezi lety 2011 a 2012 byla relativně dobře a kritérium splnila (viz tabulka č. 6). Na druhou stranu za poslední roky zadlužení ČR stoupá více než růst HDP (který spíše stagnuje) a tímto tempem by ČR mohla hranici 60% HDP brzy přeskočít, což by rozhodně bylo špatné pro českou ekonomiku.

Tabulka 6: Srovnání vývoje celkového veřejného dluhu v ČR s kritériem pro vstup do EMU mezi lety 2011 a 2012

rok	2011	2012
Hodnota kritéria	60,0%	60,0%
Česká republika	41,4%	46,2%

Zdroj: upraveno podle [44]

Posledním kritériem je přihlášení do ERM II. Česká koruna v programu ERM II nefiguruje, ale pokud by do tohoto programu vstoupila, musela by splnit požadavek, při němž by musela udržet flukтуаční pásmo $\pm 15\%$ od kurzu k euru při vstupu do programu. Pokud by tedy chtěla ČR do ERM II vstoupit v roce 2011, počáteční kurz by byl 25,085.

Během následujících 2 let se koruna dostala na maximální hodnotu 24,01 (tj. 95,7%) korun za euro a na minimální hodnotu 26,025 (tj. 103,7%) korun za euro. To znamená, že mezi roky 2011 a 2012 koruna splnila toto kritérium a udržela se ve flukтуаčním pásu 15% od eura. [44]

3.3 Výhody přijetí eura v ČR

Případné přijetí eura v ČR přinese mnoho výhod. K nejdůležitějším výhodám přijetí evropské měny patří např. větší stabilita eura než české koruny, snížení transakčních nákladů, cenová transparentnost a další, s vlivem jak na spotřebitele, tak i na podniky a stát. Tato podkapitola řeší pouze reálné a ověřitelné výhody přijetí eura v ČR.

3.3.1 Transakční náklady

Důležitou výhodou jednotné měny v Evropě je zrušení transakčních nákladů na převod mezi českou korunou a eurem. To by znamenalo výrazné ušetření finančních prostředků pro podniky, které by se staly konkurenci schopnější v zemích, kde platí euro. Navíc by odpadla nutnost vést účetnictví pro každou měnu zvlášť. Určité zlepšení by nastalo i pro spotřebitele, a to v rámci pohodlnějšího cestování po eurozóně bez nutnosti výměny peněz a hledání výhodných kurzů. Zavedení eura by také navíc přispělo k větší cenové transparentnosti, kdy by každý turista bez přepočítávání věděl, kolik co stojí a mohl ihned porovnat cenu v zahraničí a v ČR. [7]

3.3.2 Stabilita eura

Další velkou výhodou pro ČR by v případě přijetí eura byla větší stabilita eura než české koruny. Každé zhodnocení koruny totiž škodí podnikům, které své výrobky exportují do zemí eurozóny a ČNB se musí snažit korunu držet podhodnocenou. Výrazně by se tedy snížila možnost krize měny. Euro se samozřejmě do krize může dostat také, ale díky velkým kapitálovým možnostem to je méně pravděpodobné, než u české koruny, jako např. krize české koruny v roce 1997 (viz podkapitola 2.2). [7]

3.3.3 Nové investice

Výhodou eura oproti koruně je určitě zrychlení platebních operací (není nutnost převádět měny) a zvýšení bezpečnosti před měnovými spekulanty. To vše díky euru přinese více obchodů se zahraničím i přísun nových a vyšších investic do ČR. [4]

3.4 Nevýhody přijetí eura v ČR

Vedle výhod však existují i velká rizika a nevýhody přechodu z koruny na euro. Nevýhody, stejně jako výhody, ovlivní jak domácnosti jako spotřebitele, tak i společnosti podnikající v ČR a stát. Některé sporné nevýhody, jako např. riziko inflace a s tím spojené razantní zdražení spotřebního zboží (které se ostatně v zemích eurozóny po zavedení eura nepotvrdilo), zde nebudou popsány a tato podkapitola se bude soustředit jen a pouze na jednoznačně ověřitelné nevýhody.

3.4.1 Ztráta samostatné měnové politiky

Nevýhodou zavedení eura je bezesporu ztráta vlastní měnové politiky ČR, kdy při zániku české koruny zanikne možnost ČNB provádět zásahy do měnové politiky a upravovat ji tak, aby ekonomika země byla neustále stabilní. Po vstupu ČR do eurozóny se ČNB stane pouze součástí Evropské centrální banky (ECB), která provádí měnovou politiku celé eurozóny. Na druhou stranu již v této době jsou díky propojení světové ekonomiky v jistých směrech pravomoce ČNB omezeny, především ohledně úrokových sazeb. [3]

3.4.2 Náklady na změnu měny

Jedná se o jednorázové náklady na změnu přecenění z koruny na euro. Veškeré informační systémy, katalogy, akcie, podíly, ale i ceny v obchodech by při zavedení eura bylo nutné přepočítat a přepsat na novou měnu, což by si podnikatelé museli hradit ze svých vlastních zdrojů a rezerv. [24]

4 DOPADY ZMĚN KURZU NA ČR

Změny kurzu české koruny vzhledem k jiným měnám mají vliv na export a import výrobků a služeb, to znamená na české spotřebitele a české společnosti vyvážející do zahraničí. Důležitou roli hraje kurz koruny také v oblasti turismu, velikosti úspor v cizích měnách, ale také na objemu dotací z EU.

4.1 Import

Pro ukázkou důležitosti hodnoty kurzu koruny na import slouží tabulka č. 7. Objektem zájmu je český obdivovatel amerických aut, který si objedná v USA osobní automobil a platbu provede v dolarech. Do ceny auta započítáme i náklady na dopravu a další administrativní náklady (také v dolarech). Celková cena automobilu bude 50 000 amerických dolarů. Při kurzu 19 korun za dolar zaplatí kupec v přepočtu 950 000 korun. Může se ovšem stát, že v případě intervence centrální banky, přírodní katastrofě nebo změně polické situace se kurz koruny vydá směrem k oslabení, či naopak koruna svou hodnotu posílí. V případě oslabení koruny např. na 20 korun za dolar, zaplatí o 50 000 korun více. Naopak při posílení hodnoty koruny na 18 korun za dolar bude cena automobilu o 50 000 nižší.

Ve výsledku to znamená, že pro import je výhodnější silná koruna. Vyplatí se zahraničním dovozci, protože jejich výrobky budou konkurenci schopnější výrobkům českým. Silná koruna se vyplatí i českým spotřebitelům, protože dovážené výrobky zlevní a díky konkurenčnímu boji mnohdy zlevní i výrobky české.

Tabulka 7: Příklad – Dopad změn kurzu na koupi osobního automobilu ze zahraničí

objekt zájmu	cena v USD	kurs za 1 USD	cena v CZK
osobní automobil	50 000	18	900 000
		19	950 000
		20	1 000 000

Zdroj: vlastní zpracování

4.2 Export

Na export působí kurz koruny opačně. Pro příklad může sloužit tabulka č. 8. Je zde uvedena česká společnost podnikající na území ČR. Vyrábí nátěrové hmoty ryze z českých surovin a kromě českého trhu zásobuje i trh v Německu. Při stabilním kurzu 25 korun za euro stojí 30 kg nátěrové hmoty v Německu 160 euro. Problém nastane při posílení hodnoty koruny. Společnost má dvě varianty řešení. Může cenu udržet na 160 euro za balení za cenu

snížení vlastního zisku o 160 korun, nebo si podržet stejný zisk a upravit cenu na 166,7 euro. Druhá varianta však přinese oslabení konkurence schopnosti výrobku a společnost přijde o část zisku stejně. Opačně bude působit oslabená koruna. Společnost má opět dvě varianty řešení. Může na trhu nechat původní cenu a tím zvýšit svůj zisk, nebo cenu snížit na 153,8 euro, zisk ponechat stejný a pro německé zákazníky se stát zajímavější.

Z toho vyplývá, že pro export je výhodnější slabá koruna. Společnostem podnikajícím v ČR, které vyvážejí do zemí s cizí měnou, v tomto případě do Německa, se zvyšují zisky a objemy prodeje.

Tabulka 8: Příklad – Dopad změn kurzu na prodej nátěrových hmot do zahraničí

objekt zájmu	cena v CZK	kurs za 1 EUR	cena v EUR
nátěrová hmota 30 kg	4 000	24	166,7
		25	160,0
		26	153,8

Zdroj: vlastní zpracování

4.3 Turismus

Další oblastí, kterou kurz české koruny výrazně ovlivňuje, je turismus. Pro většinu turistů jsou důležité především ceny, které se mění dle aktuálních kurzů a platí to jak pro české turisty jedoucí do zahraničí, tak i pro zahraniční turisty přijíždějící do ČR. Aktuální příslušný kurz totiž udává, jak drahá bude cesta do příslušné země.

4.3.1 Český turismus do zahraničí

Čeští turisté jsou ovlivňováni kurzem již při nákupu cizí měny. Čím je koruna slabší, tím méně zahraniční měny za stejnou cenu dostanou a naopak, čím je koruna silnější, tím více zahraniční měny obdrží. Tabulka č. 9 může sloužit jako příklad. Rodina z České republiky se chystá na letní dovolenou do Itálie. Před odjezdem chce nakoupit eura, ze kterých má v plánu financovat všechny své plánované výdaje. Předpokládá, že celá dovolená bude stát 1000 euro. Při kurzu 25 korun za euro zaplatí rodina 25 000 korun. Pokud však vyčkají a hodnota koruny klesne na 26 korun za euro, bude je stát dovolená o 1 000 korun více, naopak pokud se hodnota koruny zvýší na 24 korun za euro, rodina 1 000 korun ušetří.

Silná koruna tedy českým turistům částečně zlevňuje pobyt v zahraničí. Naopak při návratu, pokud budou chtít zůstatek zahraniční měny vyměnit na české koruny, slabá koruna bude výhodnější.

Tabulka 9: Příklad – Dopad změn kurzu na české turisty v zahraničí

objekt zájmu	nákup EUR	kurz za 1 EUR	cena v CZK
čeští turisté v zahraničí	1 000	24	24 000
		25	25 000
		26	26 000

Zdroj: vlastní zpracování

4.3.2 Zahraniční turismus do ČR

Stejně jako čeští turisté jsou zahraniční turisté mířící do ČR ovlivňováni aktuálním kurzem české koruny. Ovšem přesně naopak. Čím je koruna slabší, tím více české měny za stejnou cenu dostanou a naopak, čím je koruna silnější, tím méně české měny obdrží. V příkladu znázorněném v tabulce č. 10 figuruje japonský turista, který se chystá na dlouhou dovolenou do České republiky za cílem poznat celou zemi. Spočítá si, že na pobyt v České republice bude potřebovat 60 000 korun. Pokud se rozhodne nakoupit korunu s předstihem v kurzu, kdy za 1 korunu zaplatí 5 japonských jenů, bude ho dovolená v ČR stát 300 000 jenů. Pokud ovšem vyčká a kurz koruny oslabí na 3 jeny za jednu korunu, ušetří a zaplatí jen 180 000 jenů. Naopak, pokud koruna posílí na 7 jenů za jednu korunu, prodraží se mu dovolená na 420 000 jenů.

Silná koruna tedy zahraničním turistům dovolenou zdraží a hrozí, že si vyberou za cíl jinou destinaci. Naopak slabá koruna Českou republiku zahraničním turistům nabídne levnější a dostupnější.

Tabulka 10: Příklad – Dopad změn kurzu na zahraničního turistu v ČR

objekt zájmu	nákup CZK	kurz za 1 CZK	cena v JPY
japonský turista v ČR	60 000	3	180000
		5	300000
		7	420000

Zdroj: vlastní zpracování

4.4 Dotace od EU

Kurz koruny ovlivňuje i situace kolem dotací poskytovaných ze strany EU. V příkladu číselně znázorněném v tabulce č. 11 se jedná o rekonstrukci staré budovy školy. Plán rekonstrukce počítá s celkovou cenou 30 miliónů korun. Po přezkoumání se komise EU rozhodla, že na stavbu přispěje 70% částky, tedy 21 miliónů korun, což při stávajícím kurzu 25 korun za euro činilo 840 000 euro a zbytek musí doplatit kraj. Od poskytnutí dotace

do zaplacení jednotlivých částí rekonstrukce uběhne doba, za níž se může hodnota koruny změnit. Pokud se kurz nezmění, zaplatí kraj ze svého 9 miliónů korun. Ovšem pokud koruna posílí, např. na 24 korun za euro, bude muset kraj zaplatit téměř 10 miliónů korun. Naopak pokud hodnota koruny klesne, např. na 26 korun za euro, náklady kraje se sníží na téměř 8 mil. korun, tzn. o 2 miliony méně, než v případě silné koruny s hodnotou 24 korun za euro.

To ve výsledku znamená, že čím nižší je hodnota koruny, tím vyšší je dotace od EU. Za stejnou částku v eurech totiž pokryjeme větší objem nákladů placených v české koruně.

Tabulka 11: Příklad – Dopad změn kurzu na dotace od EU

objekt zájmu	dotace v EUR	kurz za 1 EUR	dotace v CZK	doplatek v CZK
budova školy	840 000	24	20 160 000	9 840 000
		25	21 000 000	9 000 000
		26	21 840 000	8 160 000

Zdroj: vlastní zpracování

4.5 Úspory v zahraničních měnách

Příklad dopadu kurzu české koruny na úspory řeší tabulka č. 12. Občan ČR má úspory ve švýcarské bance ve švýcarských francích. Při kurzu 21 korun za švýcarský frank mají úspory hodnotu 420 000 korun. Pokud se však kurz změní, změní se i hodnota úspor. Při poklesu hodnoty koruny na 22 korun za švýcarský frank se hodnota úspor zvýší na 440 000 korun a při zhodnocení koruny hodnota úspor klesne na 400 000 korun. Z toho vyplývá, že silná koruna úsporám v cizí měně nesvědčí.

Tabulka 12: Příklad - Dopad změn kurzu na úspory v cizích měnách

objekt zájmu	úspory v CHF	kurz za 1 CHF	úspory v CZK
úspory v cizí měně	20 000	20	400 000
		21	420 000
		22	440 000

Zdroj: vlastní zpracování

5 VÝVOJ KURZŮ ČESKÉ KORUNY A VYBRANÝCH ZAHRANIČNÍCH MĚN

Následující kapitola je zaměřená na porovnání vývoje kurzů české koruny k vybraným měnám, které jsou pro světové obchodování důležité. Těmi jsou euro (sledované období 1999 až 2013), americký dolar, britská libra a japonský jen (sledované období všech 1993 až 2013) a měny, která v posledních letech výrazně nabývá na významu. Tou je brazilský real, jehož denní kurz vypisuje ČNB teprve od roku 2008 (sledované období 2008 až 2013). Ke každé měně jsou podány základní informace (vznik, symbol, ISO 4127 kód a platnost) a na konci kapitoly se nachází závěrečné shrnutí, obsahující porovnání stability kurzu všech vybraných měn a české koruny.

5.1 Euro

5.1.1 Základní informace

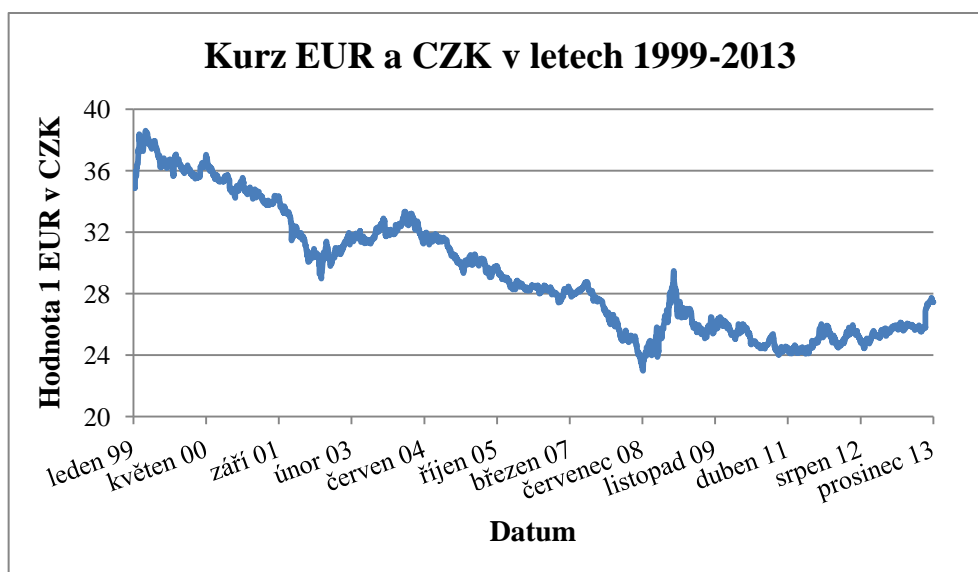
- Vznik: 1999
- Symbol: €
- ISO 4217 kód: EUR
- Platnost: země EU (Belgie, Estonsko, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Kypr, Lotyšsko, Lucembursko, Malta, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Španělsko), země mimo EU (Andorra, Černá hora, Kosovo, Monako, San Marino, Vatikán) a několik zámořských území Francie, Portugalska a Španělska [5]

5.1.2 Vývoj kurzu eura a české koruny

Obrázek č. 8 ukazuje pohled na vývoj kurzů eura a české koruny od samého vzniku eura. Ustavující kurz k 1. lednu 1999 byl na hodnotě 35,226 korun za jedno euro. Krátce poté dosáhla koruna nejslabší hodnoty vůči euru, a to dne 25. března 1999 se dostala na úroveň 38,6 korun za jedno euro.

Obrázek č. 8 také reflektuje výraznější změny kurzu. Např. v roce 2002, kdy ČNB provedla intervenci proti české koruně, je vidět, že hodnota koruny vůči euru přestala posilovat a na několik let stagnovala na úrovni přibližně 32 korun. Mezi lety 2005 až 2008 je patrná snaha koruny opět posilovat, což vyvrcholilo 21. července 2008, kdy česká koruna

dosáhla svého maxima na 22,97 korun za euro. To bylo zapříčiněno světovou ekonomickou krizí, která dolehla na euro daleko dříve než na korunu. Však také po tomto datu krize dolehla i na ČR a s tím se koruna nedokázala srovnat. Během několika málo měsíců tak oslabilo o více než 5 korun a v roce 2009 dosahovala hodnot 28 korun za euro. Z tohoto „šoku“ se koruna však rychle vzpamatovala a kurz od konce roku 2009 do konce roku 2013 stagnoval mezi 24 a 25 korunami za euro. Na konci roku přišla intervence ČNB a tak se koruna dostala na úroveň 27 korun za euro.

Obrázek 8: Graf – Kurz EUR a CZK v letech 1999 až 2013

Zdroj: upraveno podle [38]

Průměrné roční kurzy jsou znázorněny v tabulce č. 13 společně s meziročními rozdíly. V roce 1999 byla koruna nejslabší s průměrným kurzem 36,877 korun za euro, naopak nejsilnější v roce 2011, kdy průměrná hodnota koruny byla 24,589 korun za euro.

Největší posílení koruna zaznamenala v roce 2002, kdy meziročně oproti roku 2001 posílila o 3,253 korun za euro. Naopak největší oslabení zažila koruna po krizi v roce 2009, kdy meziročně oslabilo oproti roku 2008 o 1,492 korun za euro. Díky intervenci ČNB v roce 2013 je však možné, že toto maximální meziroční oslabení v roce 2014 koruna překoná. Nejvyrovnanějšími pak byly roky 2003 a 2004, kdy koruna zaznamenala oslabení o pouhých 0,061 koruny za euro.

Tabulka 13: Průměrný roční kurz a meziroční rozdíl EUR a CZK v letech 1999 až 2013

rok	průměrný kurz v CZK za 1 EUR	meziroční rozdíl v CZK
1999	36,877	-
2000	35,610	-1,267
2001	34,070	-1,540
2002	30,817	-3,253
2003	31,843	1,026
2004	31,903	0,061
2005	29,786	-2,117
2006	28,338	-1,448
2007	27,753	-0,585
2008	24,960	-2,794
2009	26,452	1,492
2010	25,292	-1,160
2011	24,589	-0,703
2012	25,143	0,554
2013	25,987	0,844

Zdroj: upraveno podle [38]

5.2 Americký dolar

5.2.1 Základní informace

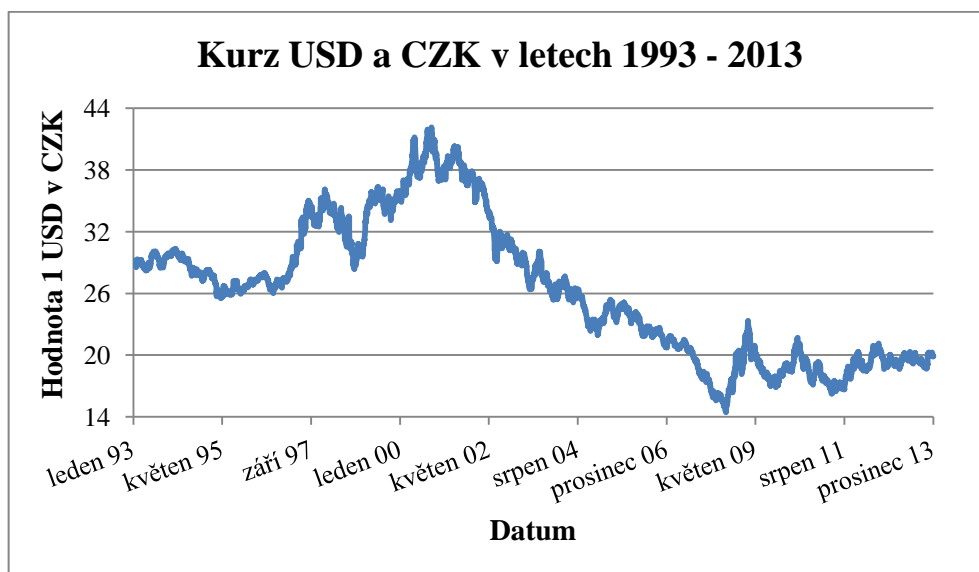
- Vznik: 1785
- Symbol: \$
- ISO 4217 kód: USD
- Platnost: nezávislé státy (Ekvádor, Marshallovy ostrovy, Mikronésie, Palau, Panama, Salvador, Spojené státy americké, Východní Timor), státy přidružené k USA (Americká Samoa, Portoriko, Americké Panenské ostrovy Guam, Severní Mariany) a několik zámořských území Nizozemska a spojeného království [1]

5.2.2 Vývoj kurzu amerického dolaru a české koruny

Po vzniku české koruny v roce 1993 byl počáteční kurz dolaru stanoven podle posledního kurzu československé koruny na 28,911 korun za jeden dolar. Graf historického vývoje kurzu je znázorněn na obrázku č. 9. První výraznější změna mezi dolarem a korunou nastala při krizi koruny v roce 1997. V tomto roce koruna značně oslabovala a trvalo celých 7 let, než se

znovu dostala na hodnotu ze začátku roku 1997. Mezitím dne 27. listopadu 2000 koruna kulminovala na 42,127 korun za dolar, což byla nejslabší hodnota celého sledovaného období.

Po této kulminaci již nastalo období posilování hodnoty koruny vůči dolaru, zapříčiněné vojenskými akcemi USA v Iráku a teroristickými úroky v New Yorku. Vše vyvrcholilo dne 22. července 2008, kdy se koruna dostala na historicky nejsilnější pozici v hodnotě 14,454 korun za jeden americký dolar. Po nástupu krize v ČR však z této hodnoty koruna oslabila přibližně o 10 korun na dolar za pouhých pár měsíců.

Obrázek 9: Graf – Kurz USD a CZK v letech 1993 až 2013

Zdroj: upraveno podle [43]

O průměrných ročních kurzech a meziročních rozdílech informuje tabulka č. 14. Nejsilnějším rokem byl pro korunu rok 2008, kdy se prodávala v průměrném kurzu 17,072 korun na dolar. Naopak nejslabší rok měla koruna v roce 2000, kdy dolar stál průměrně 38,596 korun, což je více jak dvakrát víc než v roce 2008.

Největší meziroční oslabení zažila koruna v krizi roku 1997, kdy oproti roku 1996 poklesla hodnota koruny o 4,553 koruny za dolar. Největší meziroční posílení pak koruna zaznamenala v roce 2002, kdy oproti roku 2001 posílila o 5,297 korun za dolar. Nejvyrovnanější kurz mezi dvěma lety pak byl zaznamenán mezi lety 2012 a 2013, kdy koruna posílila pouze o 0,007 korun za dolar.

Tabulka 14: Průměrný roční kurz a meziroční rozdíl USD a CZK v letech 1993 až 2013

rok	průměrný kurz v CZK za 1 USD	meziroční rozdíl v CZK
1993	29,152	-
1994	28,785	-0,366
1995	26,540	-2,245
1996	27,145	0,605
1997	31,699	4,553
1998	32,281	0,583
1999	34,569	2,288
2000	38,596	4,026
2001	38,036	-0,560
2002	32,739	-5,297
2003	28,209	-4,530
2004	25,700	-2,509
2005	23,957	-1,742
2006	22,596	-1,362
2007	20,294	-2,302
2008	17,072	-3,222
2009	19,063	1,991
2010	19,098	0,035
2011	17,696	-1,402
2012	19,578	1,882
2013	19,571	-0,007

Zdroj: upraveno podle [43]

5.3 Libra šterlinků

5.3.1 Základní informace

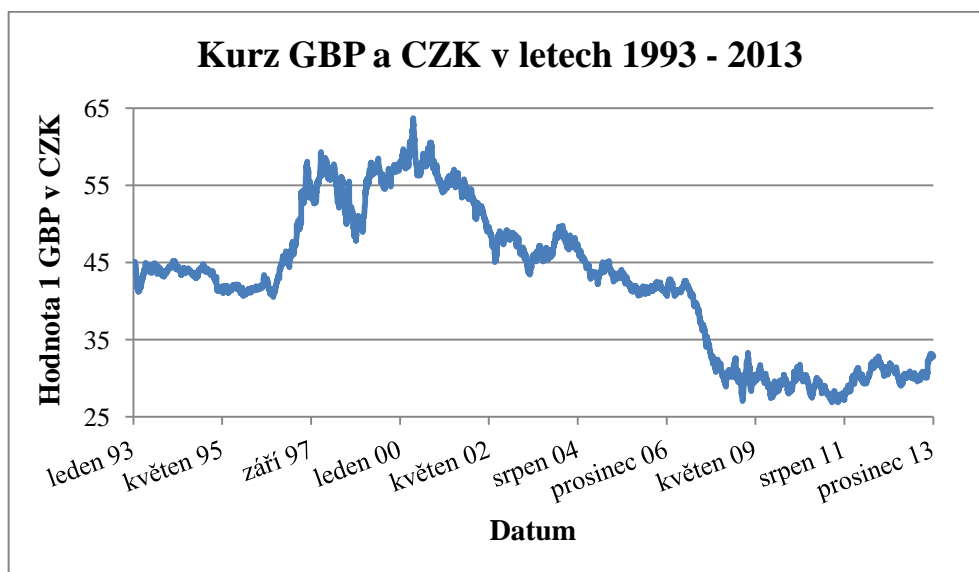
- Vznik: 8. století
- Symbol: £
- ISO 4217 kód: GBP
- Platnost: Spojené království, britská korunní území (Guernsey, Jersey, Man) a některá zámořská území Spojeného království (např. Falklandy, Gibraltar) [18]

5.3.2 Vývoj kurzu britské libry a české koruny

Kurz britské libry začala ČNB vydávat již od vzniku české koruny v roce 1993. Ustavující kurz byl 43,745 korun za jednu libru a držel se v těchto hodnotách až do roku 1997 (viz obrázek č. 10). V tomto roce proběhla krize koruny a jedna libra se dostala na hodnoty

přes 55 korun. Toto vyvrcholilo dne 5. května 2000, kdy koruna dosáhla svého historického minima vůči britské libře, a to hodnoty 63,688 korun za libru.

Po zhruba osmiletém vývoji koruna postupně mírně posilovala. Dramatické posílení následovalo v době světové krize roku 2008, kdy koruna posílila během jediného roku o 10 korun na libru. Na rozdíl od kurzů koruny s jinými měnami koruna po příchodu krize do ČR výrazněji neoslabila, dokonce dokázala dne 1. července 2011 dosáhnout historického maxima 26,865 korun za libru.

Obrázek 10: Graf – Kurz GBP a CZK v letech 1993 až 2013

Zdroj: upraveno podle [39]

V tabulce č. 15 je přehled průměrných ročních kurzů a meziročních rozdílů mezi českou korunou a britskou librou. Nejslabším rokem pro českou korunu byl rok 2000, kdy průměrný kurz činil 58,421 korun za jednu libru. Oproti tomu nejsilnější pozici koruna držela v roce 2011, kdy se její průměrný roční kurz vůči libře dostal na 28,254, tedy výrazně nad dvojnásobek hodnoty roku 2000.

Největší meziroční znehodnocení zaznamenala koruna vůči britské měně už v roce 1997, kdy oproti roku 1996 koruna oslabila o 9,556 korun na libru. O téměř stejnou částku pak koruna nabyla na hodnotě v roce 2008, kdy oproti roku 2007 koruna posílila o 9,178 korun na libru. Nejvyrovnanější kurz byl v letech 2009 a 2010, kdy koruna posílila pouze o 0,219 korun na libru.

Tabulka 15: Průměrný roční kurz a meziroční rozdíl GBP a CZK v letech 1993 až 2013

rok	průměrný kurz v CZK za 1 GBP	meziroční rozdíl v CZK
1993	43,780	-
1994	44,037	0,257
1995	41,882	-2,155
1996	42,369	0,487
1997	51,926	9,556
1998	53,452	1,526
1999	55,927	2,475
2000	58,421	2,494
2001	54,765	-3,656
2002	49,041	-5,724
2003	46,041	-3,000
2004	47,044	1,003
2005	43,551	-3,493
2006	41,570	-1,981
2007	40,589	-0,981
2008	31,411	-9,178
2009	29,701	-1,710
2010	29,483	-0,219
2011	28,354	-1,129
2012	31,018	2,664
2013	30,612	-0,405

Zdroj: upraveno podle [39]

5.4 Japonský jen

5.4.1 Základní informace

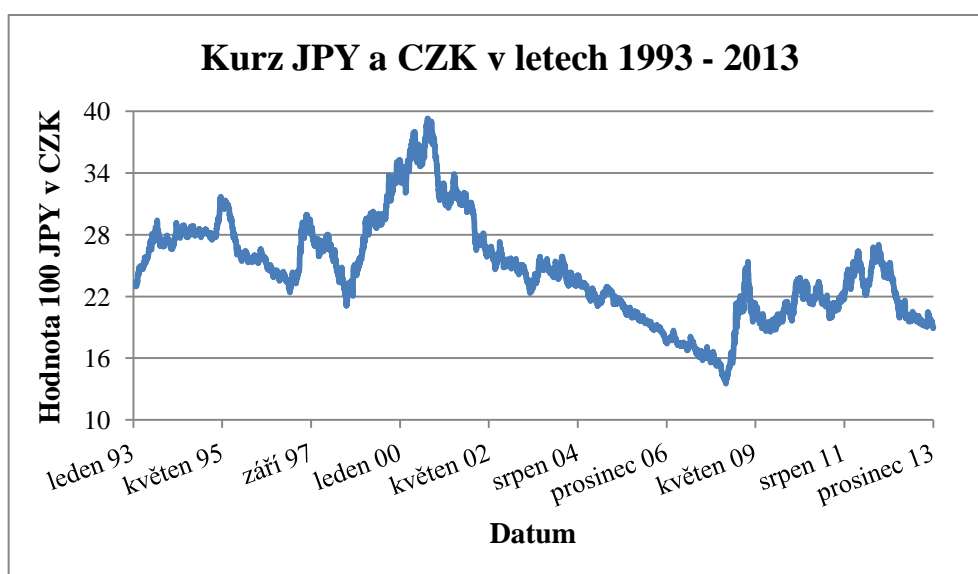
- Vznik: 1872
- Symbol: ¥
- ISO 4217 kód: JPY
- Platnost: Japonsko [13]

5.4.2 Vývoj kurzu japonského jenu a české koruny

Denní kurz české koruny a jenu vyhláší ČNB stejně jako v případě amerického dolaru či britské libry již od začátku platnosti české koruny v roce 1993. Počáteční kurz byl stanoven na 23,188 korun za 100 jenů. Obrázek č. 11 zobrazuje vývoj jenu a koruny mezi lety 1993 až 2013. Po období, kdy japonský jen vůči koruně posiloval až k 30 korunám na 100 jenů

a zase zpátky oslabil na původní hodnotu, přišla krize koruny v roce 1997, která zapříčinila několikaleté oslabování koruny. To vyvrcholilo historicky nejnižší hodnotou koruny vůči jenu dne 21. září 2000, kdy koruna klesla na 39,285 korun na 100 jenů.

Po tomto historickém datu koruna již začala posilovat. Postupně, ale výrazně. Nakonec se koruna zastavila na historickém maximu vůči jenu na hodnotě 13,54 korun za 100 jenů dne 21. července 2008, což byla téměř trojnásobná hodnota oproti maximu z roku 2000. Po krizi však kurz nabral opačný směr a jen vůči koruně začal posilovat. V roce 2013 se trend znovu obrátil a koruna opět začala posilovat a dostala se pod hranici 20 korun za 100 jenů.

Obrázek 11: Graf – Kurz JPY a CZK v letech 1993 až 2013

Zdroj: upraveno podle [40]

Tabulka č. 16 pak udává průměrné roční kurzy jenu a české koruny a meziroční rozdíly. Nejsilnější byla koruna v roce 2008, kdy průměrný kurz činil 16,613 korun za 100 jenů. Oproti tomu nejsilnější jen byl v roce 2000, kdy průměrný kurz činil celých 35,841 korun za 100 jenů.

Největší meziroční posun zaznamenala koruna oproti jenu v roce 1999, kdy oproti roku 1998 oslabila o 5,761 korun na 100 jenů. O podobnou hodnotu, přesně 5,235, koruna v roce 2002 naopak posílila oproti roku 2001. Nejvyrovnanější kurz za dva po sobě jdoucí roky byl v letech 1994 a 1995, kdy posun kurzu byl pouhých 0,200 korun na 100 jenů ve prospěch japonského jenu.

Tabulka 16: Průměrný roční kurz a meziroční rozdíl JPY a CZK v letech 1993 až 2013

rok	průměrný kurz v CZK za 100 JPY	meziroční rozdíl v CZK
1993	26,296	-
1994	28,158	1,863
1995	28,358	0,200
1996	24,990	-3,368
1997	26,260	1,270
1998	24,728	-1,532
1999	30,489	5,761
2000	35,841	5,352
2001	31,351	-4,490
2002	26,116	-5,235
2003	24,335	-1,781
2004	23,755	-0,579
2005	21,772	-1,984
2006	19,425	-2,347
2007	17,226	-2,198
2008	16,613	-0,614
2009	20,380	3,767
2010	21,776	1,397
2011	22,222	0,446
2012	24,558	2,336
2013	20,072	-4,486

Zdroj: upraveno podle [40]

5.5 Brazilský real

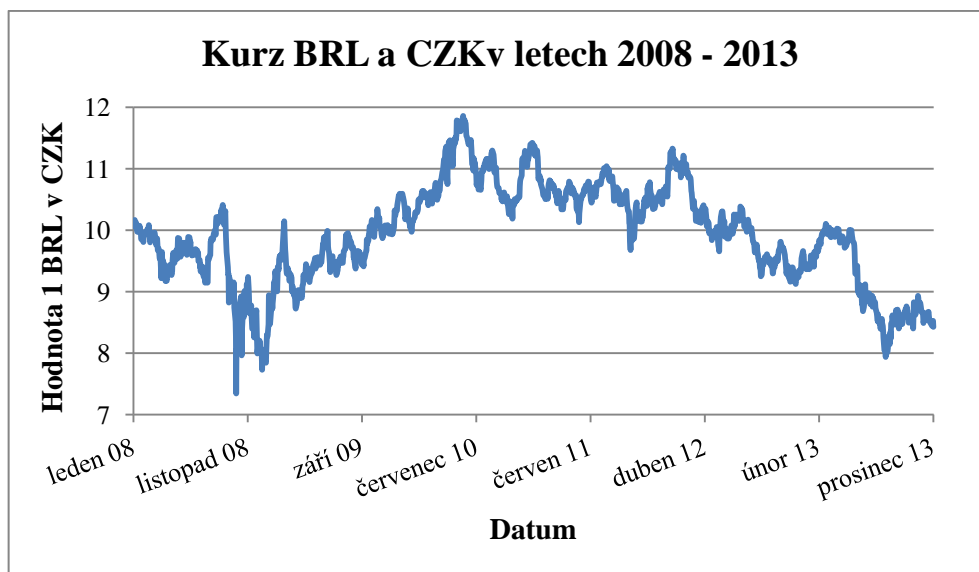
5.5.1 Základní informace

- Vznik: 1994
- Symbol: R\$
- ISO 4217 kód: BRL
- Platnost: Brazílie [2]

5.5.2 Vývoj kurzu brazilského realu a české koruny

Denní kurzy brazilského realu začala ČNB vydávat až v roce 2008, a to z důvodu narůstající důležitosti realu ve světové ekonomice. Kurz na začátku roku 2008 činil 10,14 koruny za real. Sledované období je znázorněno na obrázku č. 12. Ještě téhož roku koruna dosáhla maxima za sledované období, a to 7,342 korun za real dne 8. listopadu 2008.

Po zhruba dvouletém oslabování se koruna dostala i na své minimum 11,86 korun za real dne 22. června 2010. V dalším zhruba dvouletém cyklu kurz stagnoval a mírně klesal a v polovině roku 2013 se opět dostal na hranici 8 korun za real.

Obrázek 12: Graf – Kurz BRL a CZK v letech 2008 až 2013

Zdroj: upraveno podle [36]

Tabulka č. 17 pak znázorňuje průměrné roční kurzy mezi korunou a realem a meziroční rozdíl. Vzhledem k tomu, že sledované období bylo výrazně kratší, tabulka neskýtá tolik zvrátů jako u zbylých kurzů sledovaných měn.

Nejsilnější byla koruna vůči realu v roce 2013, kdy dosáhla průměrné hodnoty 9,111 korun za real. V tomto roce také nejvíce meziročně posílila. Oproti roku 2012 o 0,942 koruny na real. Nejmenší hodnotu měla koruna v roce 2010, kdy činil průměrný kurz 10,853 koruny za real. Tentýž rok byl pro korunu také největším propadem, kdy z roku 2009 klesla o 1,280 koruny na real. Nejvyrovnanějšími lety byly roky 2008 a 2009, kdy se kurz změnil o 0,186 korun ve prospěch realu.

Tabulka 17: Průměrný roční kurz a meziroční rozdíl BRL a CZK v letech 2008 až 2013

rok	průměrný kurz v CZK za 1 BRL	meziroční rozdíl v CZK
2008	9,387	-
2009	9,573	0,186
2010	10,853	1,280
2011	10,585	-0,268
2012	10,053	-0,532
2013	9,111	-0,942

Zdroj: upraveno podle [36]

5.6 Shrnutí

Tato podkapitola má za cíl shrnout a porovnat měny rozebrané v předchozích podkapitolách, především v oblasti stability kurzu sledovaných měn a určit mezi nimi nejstabilnější měnu. K tomu slouží tabulka č. 18. Tabulka udává maximální, minimální a průměrný kurz jednotlivých měn ve sledovaném období.

Sloupec „odchylka max. od průměru“ a sloupec „odchylka min. od průměru“ pak udávají procentuální rozdíl mezi maximální, resp. minimální, hodnotou kurzu a průměrným kurzem pro sledované období dané měny. Sloupec „poměr max. a min.“ pak sleduje poměr mezi maximální a minimální hodnotou kurzu. Tyto hodnoty ve výsledném porovnání zobrazují stabilitu kurzu, která je důležitá v případě investování do cizích měn, nebo držení úspor. Čím menší odchylka od průměru a poměr mezi max. a min, tím stabilnější kurz.

Proto dle tabulky č. 18 můžeme určit jako nejstabilnější kurz koruny a brazilského realu. To je však z velké části ovlivněno skutečností, že sledované období je pouze od roku 2008. Stále jako ještě stabilní můžeme nazvat kurz koruny a eura, který je jen nepatrně méně stabilní jak kurz koruny k brazilskému realu. Naopak silně nestabilní se jeví kurzy koruny k dolaru a jenu. U obou zmíněných měn se kurz v celé své historii dokázal měnit natolik, že poměr mezi maximálním a minimálním kurzem za sledované období činí téměř 3 ku 1. To znamená, že pokud by obchodní společnost nakoupila měnu v době nejslabší koruny a prodala ji v době nejsilnější koruny, zůstane společnosti pouhá třetina vložených prostředků.

Tabulka 18: Shrnutí a porovnání stability kurzů uvedených měn s CZK

měna a jednotky	max. kurz	min. kurz	průměrný kurz	odchylka max. od průměru	odchylka min. od průměru	poměr max. a min.
1 euro	38,6	22,97	29,296	31,8%	21,6%	1,680
1 dolar	42,127	14,454	26,308	60,1%	45,1%	2,915
1 libra	63,688	26,856	42,626	49,4%	37,0%	2,371
100 jenů	39,285	13,54	24,52	60,2%	44,8%	2,901
1 real	11,86	7,342	9,93	19,4%	26,1%	1,615

Zdroj: upraveno podle [36], [38], [39], [40], [43]

6 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

6.1 Metodika a cíle

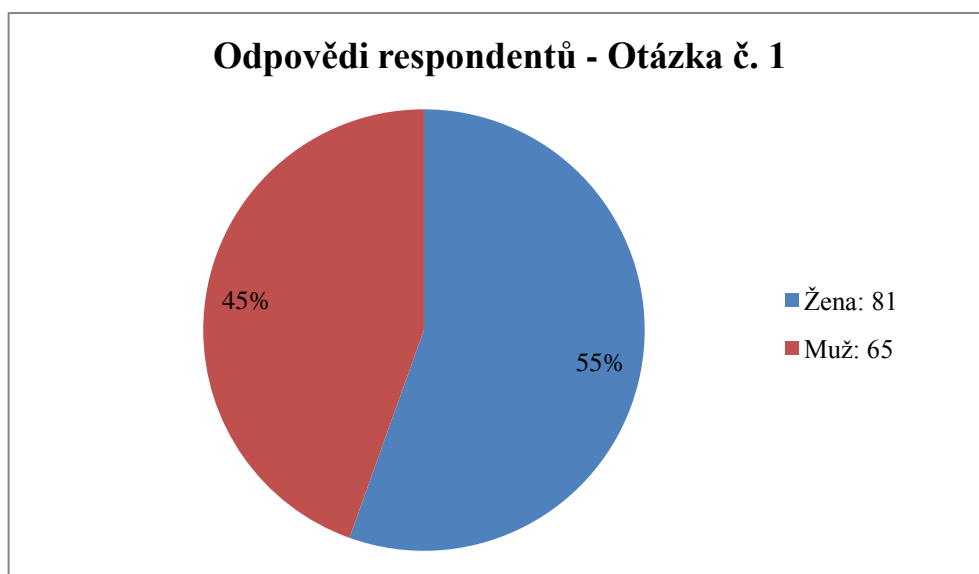
Pro získání informací a dat z dotazníkového šetření byl využit zcela anonymní dotazník (viz Příloha A), který byl vytvořen pomocí webového portálu www.vyplnto.cz. Sběr informací probíhal v únoru 2014. Dotazník obsahoval 18 stručných otázek a vyplnilo jej celkem 146 respondentů. 11 otázek bylo povinných, 7 nepovinných. Výsledky dotazníku byly zpracovány pomocí programu Microsoft Office Excel 2007. Legenda je součástí každého grafu a vyjadřuje zvolenou možnost a počet osob, které takto odpověděly. Dále byly všechny výsledky zaokrouhleny na celá procenta z důvodu větší přehlednosti.

Cíle dotazníkového šetření byly stanoveny celkem tři. První cíl měl za úkol zjistit povědomí respondentů o světových měnách (otázky č. 5 a 6). Druhým cílem bylo zjistit jejich názor na přechod z české koruny na euro a s tím spojené náležitosti (otázky č. 8 až 12). Třetím cílem pak bylo zjistit, jaký mají respondenti vztah ke kurzům měn (otázky č. 15 až 18). Zbylé otázky byly buďto rozřazovacího nebo doplňujícího charakteru.

6.2 Analýza výsledků průzkumu

Otázka č. 1: Jakého jste pohlaví?

Povinná otázka. Z celkových 146 respondentů bylo 81 žen a 65 mužů. Procentuální poměr podle pohlaví je na obrázku č. 13 a značí, že dotazník vyplnilo 55% žen a 45% mužů.

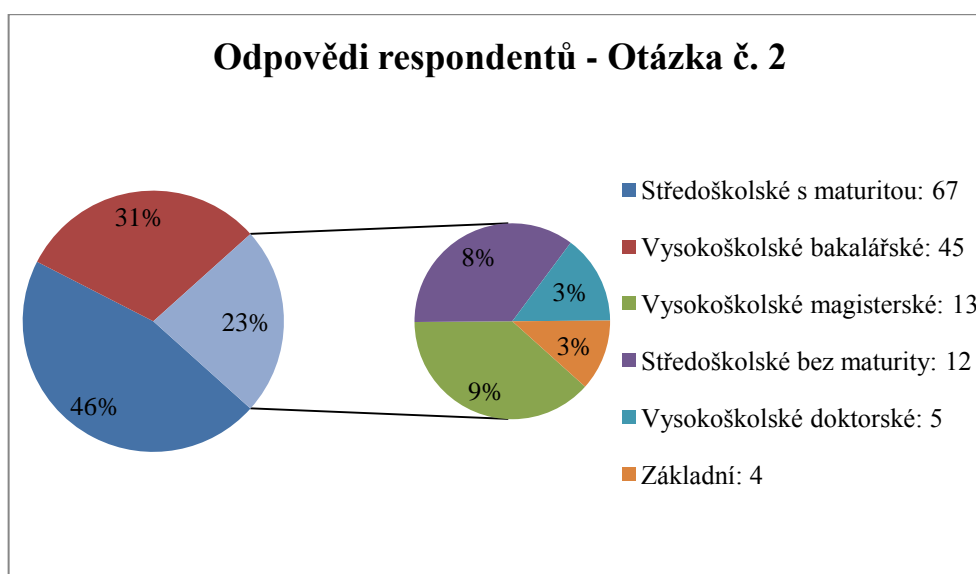

Obrázek 13: Graf – Vyhodnocení otázky č. 1

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 2: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Povinná otázka. Zde měli respondenti výběr z 6 možností. Dle obrázku č. 14 je vidět, že 67 (tj. 46%) respondentů uvedlo jako své nejvyšší dosažené vzdělání středoškolské s maturitou. Druhá nejčastější odpověď byla vysokoškolské bakalářské, což uvedlo 45 (tj. 31%) respondentů. Zbýlých 23% respondentů uvedlo jednu z ostatních možností. Konkrétně vysokoškolské magisterské uvedlo 13 (tj. 9%) respondentů, středoškolské bez maturity uvedlo 12 (tj. 8%) respondentů, dále vysokoškolské doktorské uvedlo 5 (tj. 3%) respondentů a nakonec základní vzdělání uvedli v dotazníku pouze 4 (tj. 3%) respondenti. Vyšší odborné vzdělání neuvedl ani jeden respondent a proto v grafu tato možnost není zobrazena.

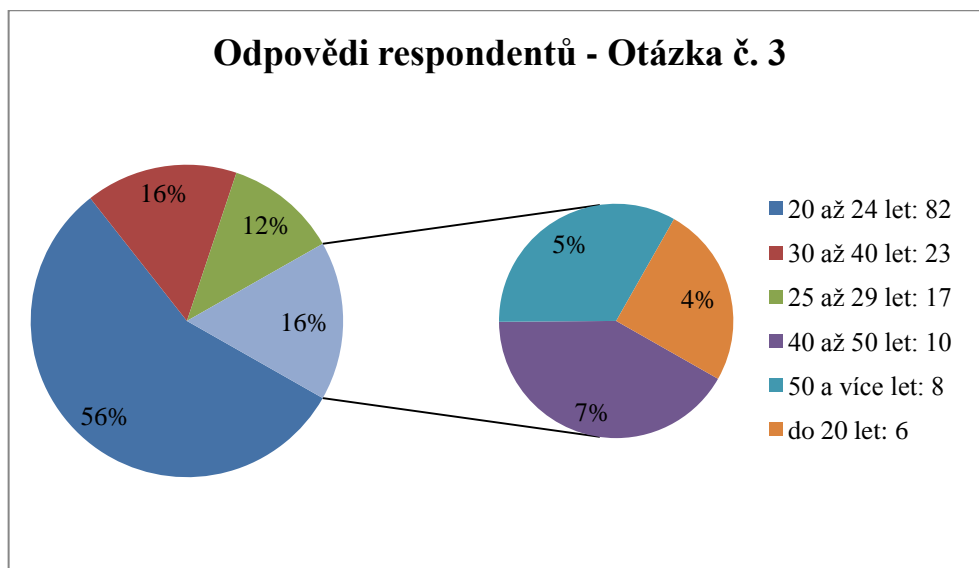

Obrázek 14: Graf – Vyhodnocení otázky č. 2

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 3: Do jaké věkové skupiny patříte?

Povinná otázka. V této otázce se měli respondenti začlenit do 6 věkových kategorií. Dle obrázku č. 15 byla nejpočetnější kategorie 20 až 24 let, kterou označilo 82 (tj. 56%) respondentů. Jako druhou nejpočetnější kategorii byla vyhodnocena kategorie 30 až 40 let, kterou uvedlo 23 (tj. 16%) respondentů. Kategorii 25 až 29 let uvedlo 17 (tj. 12%) respondentů. Zbýlých 16% respondentů uvedlo zbylé kategorie. Konkrétně 10 (tj. 7%) respondentů uvedlo věk 40 až 50 let, 8 (tj. 5%) respondentů uvedlo jako svůj věk 50 a více let. Nakonec nejméně početnou kategorii, věk do 20 let, uvedlo pouze 6 (tj. 4%) respondentů.

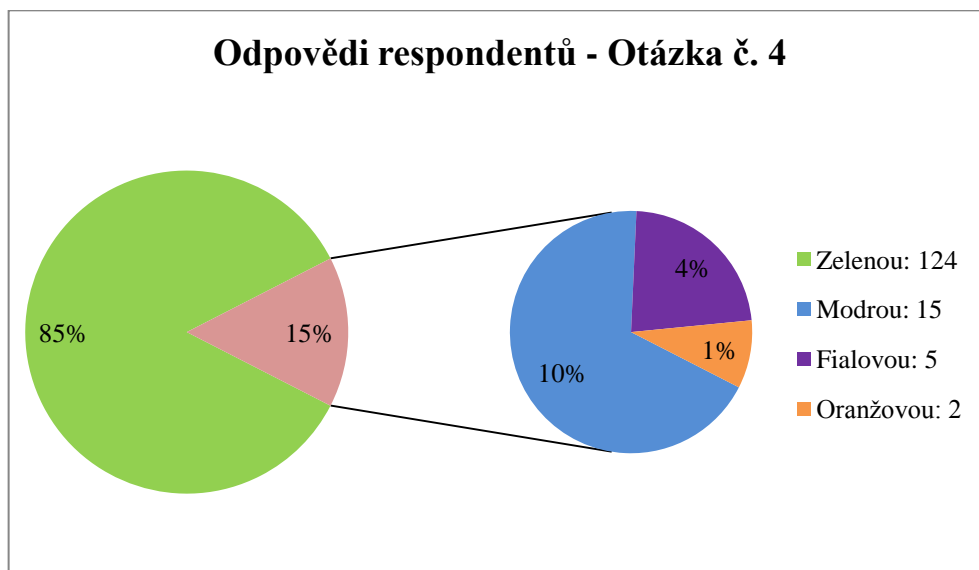

Obrázek 15: Graf – Vyhodnocení otázky č. 3

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 4: Jakou barvu má bankovka v hodnotě 2 000 korun českých?

Povinná otázka. Tato otázka obsahovala pouze jednu správnou odpověď, a to že bankovka 2 000 korun českých je zelená. Tuto skutečnost dle obrázku č. 16 zodpovědělo správně 124 (tj. 85%) respondentů. To znamená, že 15% respondentů nezná barvu české bankovky v hodnotě 2 000 korun. To je přinejmenším zvláštní, vzhledem k věku a vzdělání respondentů. 15 (tj. 10%) respondentů odpovědělo, že bankovka má modrou barvu, dalších 5 (tj. 4%) respondentů uvedlo, že bankovka má fialovou barvu. Nakonec 2 (tj. 1%) respondenti odpověděli, že bankovka je oranžová.

Obrázek 16: Graf – Vyhodnocení otázky č. 4

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 5: Zkuste vypsat tři platné zahraniční měny.

Povinná otázka. Respondenti měli za úkol vyjmenovat tři platné zahraniční měny. Po očištění odpovědí o neexistující měny, měny již zaniklé či nad počet 3, u každého respondenta zbylo 1-3 platných odpovědí. Celkem tedy maximální počet odpovědí, který by nastal v případě, že by každý respondent odevzdal tři platné odpovědi, byl 438. Platných nakonec bylo 419 (tj. 96%). Nejčastěji uváděnou zahraniční měnou se dle tabulky č. 19 stal americký dolar, který uvedlo 122 (tj. 84%) respondentů, následovaný eurem, jež uvedlo 117 (tj. 80%) respondentů. Za zmínku také stojí britská libra, kterou uvedlo 75 (tj. 51%) respondentů. Zbylé měny dosáhly 1 až 15 respondentů (tj. maximálně 10%). Celkem respondenti uvedli 22 platných zahraničních měn.

Tabulka 19: Vyhodnocení otázky č. 5

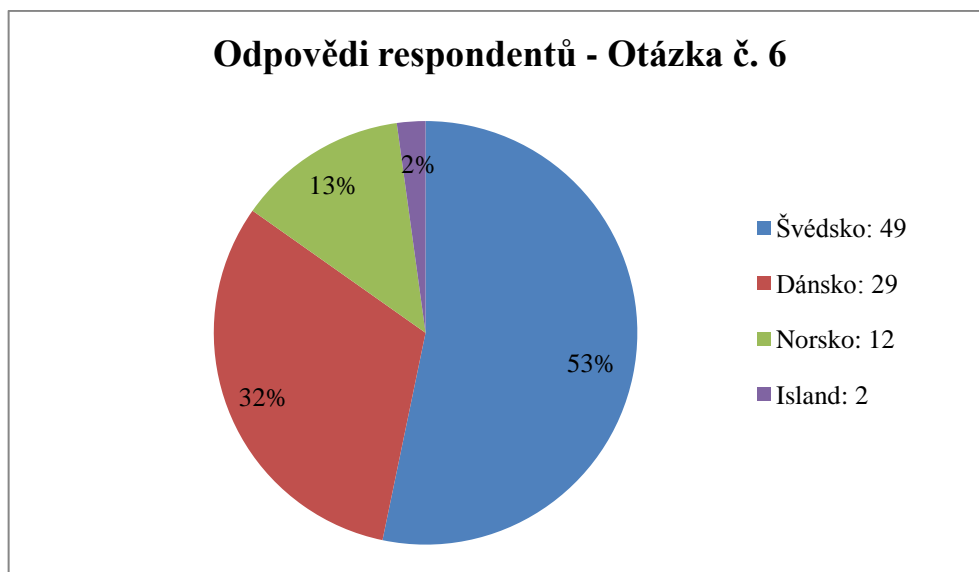
měna	počet respondentů	respondenti v %
Americký dolar	122	84%
Euro	117	80%
Britská libra	75	51%
Japonský jen	15	10%
Švýcarský frank	14	10%
Chorvatská kuna	12	8%
Ruský rubl	12	8%
Polský zlotý	9	6%
Turecká lira	7	5%
Švédská koruna	6	4%
Mexické peso	4	3%
Bulharský lev	4	3%
Australský dolar	4	3%
Indická rupie	3	2%
Maďarský forint	3	2%
Dánská koruna	3	2%
Kanadský dolar	3	2%
Norská koruna	2	1%
Čínský jüan	1	1%
Ukrajinská hřivna	1	1%
Tchajwanský dolar	1	1%
Thajský baht	1	1%

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 6: Uved'te příklad státu (mimo Českou republiku), jehož platná národní měna se nazývá koruna.

Nepovinná otázka. Na tuto otázku odpovědělo správně celkem 92 (tj. 63%) respondentů. Zbylí respondenti buď využili možnost vynechání otázky anebo napsali špatnou odpověď.

Nejčastější ze správných odpovědí dle obrázku č. 17 bylo Švédsko, které uvedlo 49 (tj. 53%) respondentů, následované Dánskem, které uvedlo 29 (tj. 32%) respondentů. Dalších 12 (tj. 13%) respondentů uvedlo Norsko a pouze 2 (tj. 2%) respondenti si vzpomněli na Island.

Obrázek 17: Graf – Vyhodnocení otázky č. 6

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 7: Napište, v jakém roce podle Vás Česká republika vstoupila do Evropské unie.

Nepovinná otázka. Na otázku č. 7 odpovědělo celkem 128 (tj. 88%) respondentů, z toho 90 (tj. 70%) dle tabulky č. 20 napsalo odpověď správně, a to rok 2004 (červeně). Mezi nejčastější špatné odpovědi se řadí roky 2003, který uvedlo 10 (tj. 8%) respondentů a 2001, který uvedlo 6 (tj. 5%) respondentů. Zbylé odpovědi měly četnost 1 až 5 (tj. 1% až 4%) respondentů.

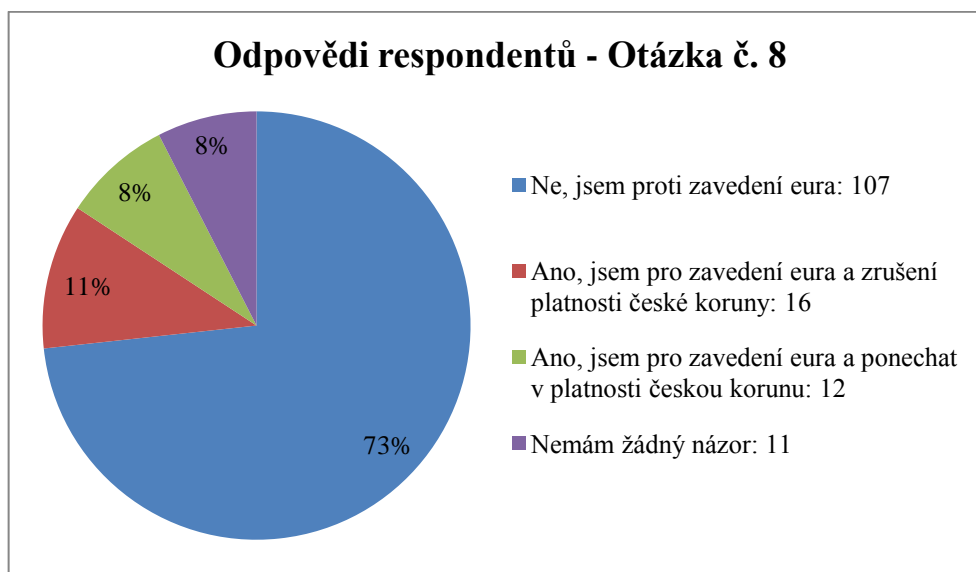
Tabulka 20: Vyhodnocení otázky č. 7

rok	počet respondentů	respondenti v %
rok 1994	1	1%
rok 1996	1	1%
rok 1998	2	2%
rok 2000	2	2%
rok 2001	6	5%
rok 2002	5	4%
rok 2003	10	8%
rok 2004	90	70%
rok 2005	4	3%
rok 2006	3	2%
rok 2008	3	2%
rok 2010	1	1%

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 8: Jaký je Váš názor na zavedení eura v České republice?

Povinná otázka. V této otázce měli respondenti na výběr ze 4 možností odpovědi. Mezi odpověďmi převládá odpor k zavedení eura v ČR. Celkem vyslovilo „ne“ 107 (tj. 73%) respondentů. Pouhých 28 (tj. 19%) respondentů by se zavedením eura v ČR souhlasila. Z toho by 16 (tj. 11%) respondentů zrušilo českou korunu a 12 (tj. 8%) respondentů by ponechalo v platnosti euro i korunu zároveň. Zbylých 11 (tj. 8%) respondentů odpovědělo, že nemá žádný názor na toto téma (viz obrázek č. 18).

Obrázek 18: Graf – Vyhodnocení otázky č. 8

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 9: Napište jaký je podle Vás největší klad související se zavedením eura.

Nepovinná otázka. Tato otázka byla zpřístupněna pouze respondentům, kteří odpověděli „ano“ na otázku č. 8. Na tuto otázku odpovědělo 17 z 28 (tj. 74%) respondentů. Mezi nejčastější odpovědi patří v různých obměnách tyto důvody:

- Usnadnění cestování do zemí EMU.
- Zjednodušení zahraničního obchodu v rámci EMU.
- Euro je na rozdíl od české koruny stabilnější měna a je menší šance měnové krize.

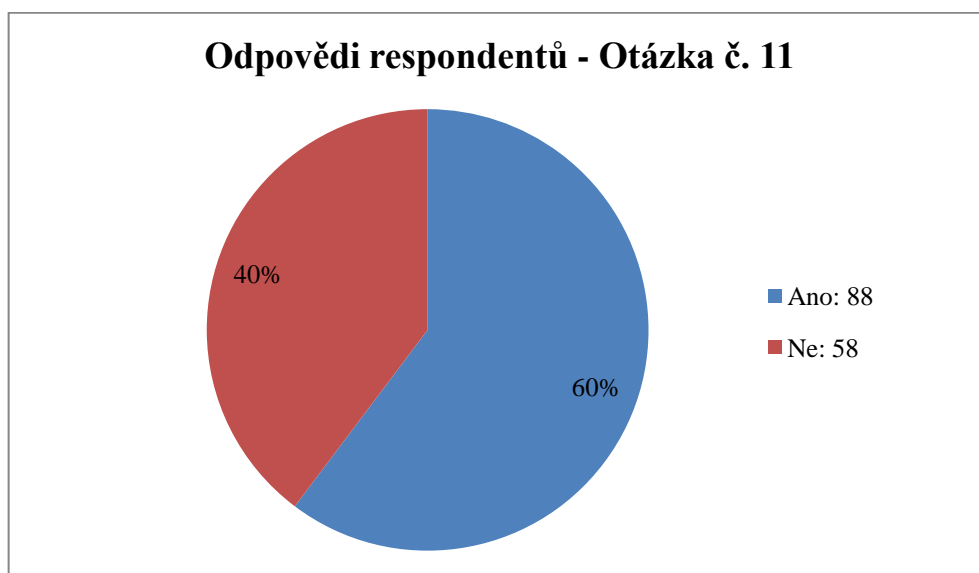
Otázka č. 10: Napište jaký je podle Vás největší zápor související se zavedením eura.

Nepovinná otázka. Tato otázka byla zpřístupněna pouze respondentům, kteří odpověděli „ne“ na otázku č. 8. Na tuto otázku odpovědělo 72 ze 107 (tj. 67%) respondentů. Mezi nejčastější odpovědi patří, v různých obměnách, tyto důvody:

- Ztráta koruny jako symbolu ČR.
- Nepřipravenost české ekonomiky na změnu měny.
- Zvýšení závislosti ČR na krizích v ostatních zemích EMU (např. Řecko).
- Dramatické zvýšení cen.
- Znehodnocení úspor.

Otázka č. 11: Myslíte, že bude euro v České republice zavedeno?

Povinná otázka. Jednoduchá otázka s odpověďmi ano či ne. Na obrázku č. 19 je vidět, že 88 (tj. 60%) respondentů si myslí, že euro bude v ČR někdy v budoucnu zavedeno a zbylých 58 (tj. 40%) respondentů si myslí, že ČR euro nikdy nezavede.

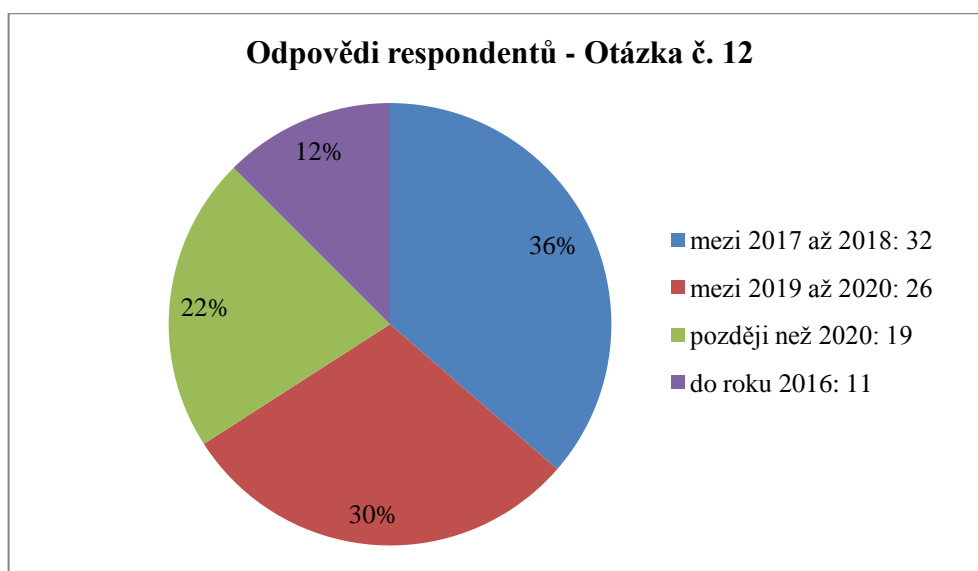

Obrázek 19: Graf – Vyhodnocení otázky č. 11

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 12: Ve kterém roce bude podle Vás v České republice euro zavedeno?

Povinná otázka. Každý respondent, který odpověděl na otázku č. 12 „Ano“, musel povinně odpovědět i na tuto otázku. Došlé odpovědi byly rozřazeny do 4 základních skupin. Dle obrázku č. 20 nejčastěji zmiňovanou skupinou na zavedení eura v ČR byl rok mezi 2017 a 2018. Tuto možnost zvolilo 32 (tj. 36%) respondentů. Možnost roky 2019 až 2020 zvolilo 26 (tj. 30%) respondentů, dále možnost později než 2020 zvolilo 19 (tj. 22% respondentů) a nakonec 11 (tj. 12%) respondentů zvolilo možnost, že euro bude zavedeno v ČR nejpozději v roce 2016. Medián (tzn. střední hodnota) se nacházel přesně mezi lety 2019 a 2020 a modus (tzn. nejčastější hodnota) byla rok 2020 (25 respondentů).

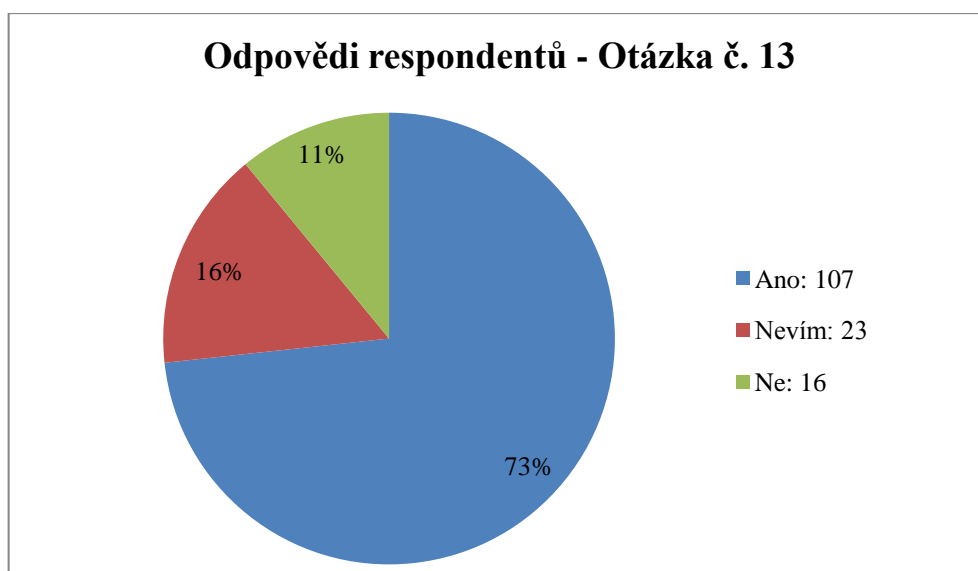

Obrázek 20: Graf – Vyhodnocení otázky č. 12

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 13: Může podle Vás Česká národní banka ovlivnit kurz české koruny vůči ostatním měnám?

Povinná otázka. Respondenti v této otázce vybírali ze tří možností. Na obrázku č. 21 je zřetelně vidět, že nejčastější odpovědí na tuto otázku bylo ano, což odpovídá pravdě, protože ČNB skutečně kurz ovlivňovat může. Tuto možnost označilo 107 (tj. 73%) respondentů. Pouhých 16 (tj. 11%) respondentů zvolilo možnost ne. Zbýlých 23 (tj. 16%) respondentů využilo poslední možnost odpověď nevím.

Obrázek 21: Graf – Vyhodnocení otázky č. 13

Zdroj: vlastní zpracování

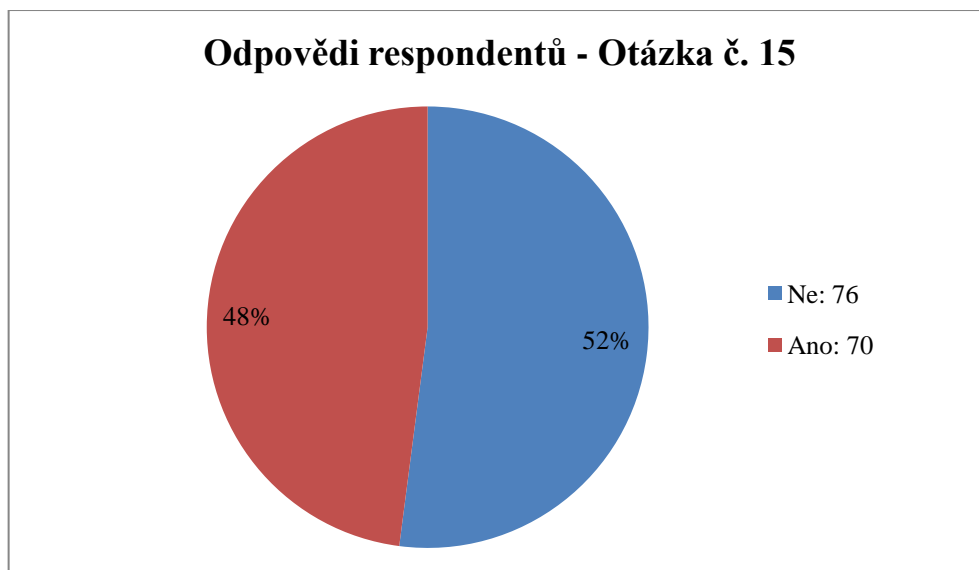
Otázka č. 14: Napište, jak podle Vás Česká národní banka ovlivňuje kurz české koruny.

Nepovinná otázka. Tato otázka byla zpřístupněna pouze respondentům, kteří odpověděli „ano“ na otázku č. 13. Na tuto otázku odpovědělo 47 ze 107 (tj. 44%) respondentů. Část odpovědí měla společné slovo, a to slovo „intervence“. ČNB sice kurz ovlivňuje intervencemi, ale tento pojem je obecný. Respondenti celkem poskytli 23 ze 47 (tj. 49%) využitelných odpovědí. Konkrétně mezi nejčastější, v různých obměnách, patří tyto odpovědi:

- Nákupem nebo prodejem zahraničních měn.
- Emisí nových peněz nebo stahování peněz z oběhu.
- Změnou úrokových sazeb.

Otázka č. 15: Zajímáte se o vývoj kurzu české koruny vůči ostatním měnám?

Povinná otázka. Respondenti vybírali z možností ano či ne. Dle obrázku č. 22 byl mezi respondenty zájem a nezájem o kurz přibližně vyrovnaný. Konkrétně možnost ne zvolilo 76 (tj. 52%) respondentů a možnost ano zvolilo 70 (tj. 48%) respondentů.

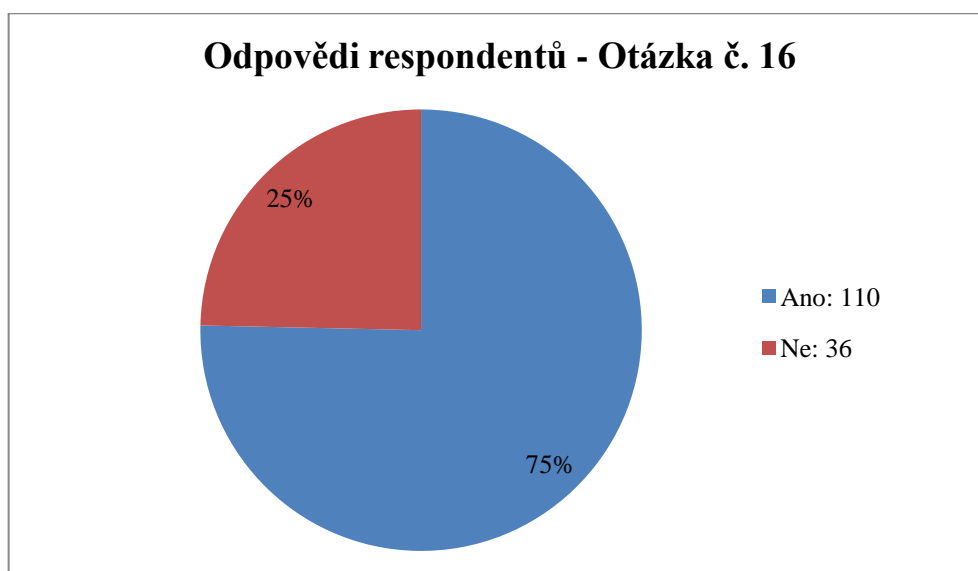

Obrázek 22: Graf – Vyhodnocení otázky č. 15

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 16: Znáte aktuální výši kurzu české koruny vůči euru?

Povinná otázka. Respondenti opět vybírali z možností ano či ne. Na obrázku č. 23 jsou zachyceny výsledky. Znalost aktuální výše kurzu české koruny a eura uvedlo 110 (tj. 75%) respondentů, oproti tomu 36 (tj. 25%) respondentů uvedlo, že aktuální výši kurzu neznají.

Obrázek 23: Graf – Vyhodnocení otázky č. 16

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 17: Napište Váš odhad průměrného kurzu koruny a eura za leden 2014.

Nepovinná otázka. Tato otázka byla pouze pro respondenty s odpovědí ano na otázku č. 21. Z těchto respondentů na tuto otázku odpovědělo 102 (tj. 93%). Průměrný kurz české koruny a eura byl v lednu 2014 na hodnotě 27,48 korun za euro. Dle tabulky č. 20 při toleranci 1% ($\pm 1\%$ od skutečné hodnoty) odpovědělo správně 23 (tj. 23%) respondentů, při toleranci 5% odpovědělo správně 78 (tj. 76%) a při toleranci 10% na 94 (tj. 92%). Medián i modus je na hodnotě 27 korun za euro a aritmetický průměr je 26,75 korun za euro.

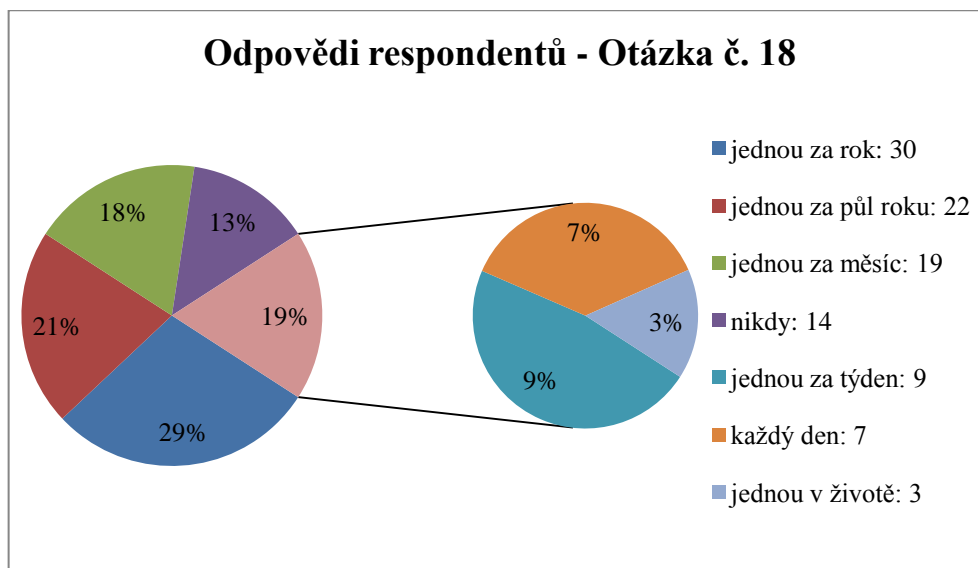
Tabulka 21: Vyhodnocení otázky č. 17

tolerance	počet respondentů	respondenti v %
$\pm 1\%$	23	23%
$\pm 5\%$	78	76%
$\pm 10\%$	94	92%

Zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 18: Jak často manipulujete s libovolnou zahraniční měnou?

Nepovinná otázka. V této otázce mohl každý respondent uvést interval, jak často manipuluje se zahraniční měnou. Celkem odpovědělo 104 (tj. 71%) respondentů. Odpovědi byly rozčleněny na 7 kategorií. Nejčastější byla odpověď jednou za rok, kterou zvolilo 30 (tj. 29%) respondentů a jednou za půl roku, kterou zvolilo 22 (tj. 21%) respondentů. Odpověď jednou za měsíc uvedlo 19 (tj. 18%) respondentů. Naopak nikdy v životě se nedostalo k cizí měně 14 (tj. 13%) respondentů. Mezi další odpovědi patří jednou za týden s 9 (tj. 9%) respondenty, každý den 7 (tj. 7%) respondentů a jednou v životě 3 (tj. 3%) respondenti.

Obrázek 24: Graf – Vyhodnocení otázky č. 18

Zdroj: vlastní zpracování

6.3 Vyhodnocení splnění daných cílů dotazníkového šetření

První cíl měl za úkol zjistit povědomí respondentů o světových měnách. Dle odpovědí respondentů na otázky týkající se zahraničních měn všech 146 (tj. 100%) uvedlo alespoň jednu platnou měnu a 129 (tj. 88%) respondentů vypsalo požadované množství zahraničních měn (3). Respondenti ve svých odpovědích uváděli hlavně americký dolar (84% respondentů), euro (80% respondentů) a britskou libru (51%). Povědomost o ostatních světových měnách byla malá. Slabší znalost respondenti projevili v otázce, která dala za úkol respondentům vypsát alespoň jeden stát, používající korunu jako oficiální národní měnu. 92 (tj. 63%) respondentů odpovědělo správně, nejčastější odpověď pak byla Švédsko (53%).

Druhým cílem dotazníkového šetření bylo zjistit názor dotazovaných na přechod z české koruny na euro a s tím spojené náležitosti. Převažující názor vyjádřili respondenti na vstup do EMU. Proti zavedení eura v ČR se postavilo 107 (tj. 73%) respondentů, pro zavedení jich bylo pouze 28 (tj. 19%). I přes tuto skutečnost si 88 (tj. 60%) respondentů myslí, že ČR euro přijme, a to v průměru mezi rokem 2019 a 2020.

Třetím cílem pak bylo zjistit povědomost respondentů o kurzu české koruny k ostatním měnám. Z průzkumů vyplynulo, že těsná většina respondentů (tj. 52%) se o kurzy české koruny nezajímá. Přesto 110 (tj. 75%) respondentů uvedlo, že znají kurz české koruny a eura. Při toleranci 1% však bylo pouze 23 ze 102 došlých odpovědí správných. Průměrně respondenti uváděli korunu o 3% silnější, než ve skutečnosti ve sledovaném období byla. Šetření také ukázalo, že respondenti nejčastěji manipulují se zahraniční měnou jednou za rok.

ZÁVĚR

Na začátku této bakalářské práce jsem stanovil cíle, kterých by měla práce dosáhnout. Teoretická část měla za cíl nejprve popsat historii českých platidel od jejich vzniku až po současnou podobu české koruny. Dále pak poukázat na skutečnosti ovlivňující kurz koruny a krátce také popsat vývoj možností vstupu České republiky do Evropské měnové unie, tzn. zrušit českou korunu a přijmout evropskou měnu – euro. V hlavní, praktické části bakalářské práce byly vytyčeny tři hlavní cíle. Prvním praktickým cílem bylo vytvořit přehled konkrétních příkladů, jak hodnota české koruny ovlivňuje dění na trzích. Druhým praktickým cílem bylo porovnat kurzy české koruny s několika hlavními světovými měnami a zjistit jejich relativní stabilitu na devízovém trhu. Posledním praktickým cílem bylo vytvoření dotazníku, kdy za pomoci širokého spektra respondentů byly zjišťovány jejich názory a domněnky na vybraná témata.

První praktický cíl byl tedy zaměřen na dopady síly kurzu české koruny vůči ostatním světovým měnám. Hodnota koruny ovlivňuje především import, export, turismus, přijaté dotace od EU a úspory obyvatel v cizích měnách. Vytvořením vlastních příkladů bylo dokázáno, že silná koruna pomáhá k nárůstu importu a zvyšuje finanční možnosti českých turistů v zahraničí. Naopak slabá koruna pomáhá k rozvoji exportu, zpřístupňuje Českou republiku více zahraničním turistům, zajišťuje svým kurzem větší množství dotací z EU a zhodnocuje úspory v zahraničních měnách. Tedy jak silná, tak i slabá koruna má své klady i zápory a je především úkolem ČNB držet korunu na hodnotách nejpříjemnějších pro co největší počet subjektů jak soukromých, tak i podnikatelských.

Druhý cíl se zaměřil na porovnání kurzu české koruny s několika významnými zahraničními měnami. Těmi byly: euro, americký dolar, britská libra, japonský jen a brazilský real. Po základních informacích a podrobném porovnání kurzu české koruny s jednotlivými měnami je v podstatě nejdůležitější závěrečné shrnutí. To ukazuje především kurzy koruny s dolarem a koruny s jenem jako nepříliš stabilní s velmi častými a rozsáhlými výkyvy. Např. u amerického dolaru je rozdíl mezi nejnižší a nevyšší hodnotou téměř trojnásobný a u japonského jenu je rozdíl jen o pár tisícín menší. Lépe v této statistice dopadl kurz koruny vůči britské libře a ještě o mnoho lépe kurz koruny k euru. Kurz koruny vůči brazilskému realu dosáhl téměř stejných hodnot jako euro, ale to bylo také částečně proto, že sledované období bylo z důvodu, že ČNB kurz realu nezveřejňovala, až od roku 2008.

Třetím cílem praktické části práce bylo vytvořit dotazník a zjistit od respondentů jejich názory a komentáře k jednotlivým otázkám. Za nejdůležitější považuji odpovědi na otázku č. 8 ohledně zavedení eura v ČR, kdy se celých 107 respondentů (tj. 73%) vyjádřilo proti euru v ČR a otázku č. 11, kdy většina respondentů (60%) měla za to, že i přes jejich negativní názor bude euro v ČR zavedeno, a to pravděpodobně kolem roku 2020. Důležité z pohledu této bakalářské práce byly i otázky č. 15 až 17 o kurzech české koruny. Na otázku č. 15, zda se respondenti zajímají o kurz koruny a zahraničních měn, se alespoň z mého pohledu překvapivě více respondentů přidalo na stranu nezájmu o kurz české koruny (52%). I přes tuto skutečnost většina respondentů uvedla, že i když je nezajímají kurzy, znají kurz mezi korunou a eurem (75%). Při toleranci 1% uvedlo správnou odpověď pouze 23%, což zcela vypovídá o skutečnosti, že znalost kurzů koruny není mezi dotazovanými na vysoké úrovni.

Tímto byly, dle mého názoru, všechny předem dané cíle splněny. Zbývá snad jen dodat můj vlastní názor na celou problematiku. V oblasti eura v ČR jsem názoru, že ČR by euro minimálně v dohledné době přijímat neměla. Euro se především v době krize neukázalo v nejlepším světle a osobně nechápu, že např. Lotyšsko i přes tuto skutečnost začátkem roku 2014 euro přijalo a Litva se na přijetí eura chystá v roce 2015. Naopak jsem zastáncem setrvání ČR v EU. Vystoupení z EU by pro ČR mělo dle mého přesvědčení velké negativní ekonomické dopady a ekonomika ČR by toto nemusela zvládnout (nejsme Švýcarsko). Stejně se tak stavím k tématu intervence ČNB v roce 2013. Myslím, že ČNB udělala správný krok. Její povinnost je chránit korunu před velkými výkyvy a Českou republiku před deflací. Ač je práce ČNB v České republice nedoceněná, v zahraničí má jméno jako ekonomicky vyspělá banka. I přes částečné zdražení některých výrobků a služeb je to dle mého přesvědčení správný krok pro budoucí lepší vývoj české ekonomiky.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] Americký dolar. *The free Dictionary: by Farlex* [online]. [cit. 2014-03-13]. Dostupné z: <http://encyclopedia.thefreedictionary.com/United+States+dollar>
- [2] Brazilský real. *The free Dictionary: by Farlex* [online]. [cit. 2014-03-14]. Dostupné z: <http://encyclopedia.thefreedictionary.com/Brazilian+real>
- [3] BRŮŽEK, Antonín. *Evropská měnová integrace*. Vyd. 1. Praha: Vysoká škola ekonomická v Praze, 2001, 138 s. ISBN 80-245-0158-9.
- [4] CZESANÝ, Slavoj. *Euro: postup a důsledky zavádění nové měny pro banky, podniky a občany*. Praha: Profess Consulting, 1998, 94 s. ISBN 80-7259-000-6.
- [5] Euro. *The free Dictionary: by Farlex* [online]. [cit. 2014-03-13]. Dostupné z: <http://encyclopedia.thefreedictionary.com/Euro>
- [6] EUROPEAN COMMISSION, Directorate-General for Economic and Financial Affairs. *Economic crisis in Europe: causes, consequences and responses*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2009. ISBN 978-927-9113-680.
- [7] HELÍSEK, Mojmir. *Euro v ČR z pohledu ekonomů*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, 206 s. ISBN 978-807-3801-823.
- [8] Historie české měny. *123finance* [online]. 2012 [cit. 2014-02-28]. Dostupné z: <http://123finance.cz/historie-ceske-meny>
- [9] Historie vstupu ČR do EU: Co všechno předcházelo vstupu ČR do EU?. *Evropská komise: zastoupení v České republice* [online]. 2012 [cit. 2014-03-03]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/ceskarepublika/cr_eu/index_cs.htm#zadost
- [10] HLAVÁČ, Petr. Co ovlivňuje měnové kurzy?. *IHNED* [online]. 2009 [cit. 2014-03-04]. Dostupné z: <http://byznys.ihned.cz/c1-37860510-co-ovlivnuje-menove-kurzy-hdp-pmi-i-pocasi>
- [11] HUBINKOVÁ, Zuzana. *Psychologie a sociologie ekonomického chování*. 3., aktualiz., dopl. a přeprac. vyd. Praha: Grada, 2008, 277 s. Psyché. ISBN 978-80-247-1593-3.
- [12] JANÁČKOVÁ, Stanislava. *Krize eurozóny a dluhová krize vyspělého světa*. Vyd. 1. Praha: CEP - Centrum pro ekonomiku a politiku, 2010, 99 s. ISBN 978-808-6547-954.
- [13] Japonský jen. *The free Dictionary: by Farlex* [online]. [cit. 2014-03-13]. Dostupné z: <http://encyclopedia.thefreedictionary.com/Japanese+yen>

- [14] JÍLEK, Josef. Finance v globální ekonomice II: *Měnová a kurzová politika*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 557 s. Finanční trhy a instituce. ISBN 978-80-247-4516-9.
- [15] KLAUS, Václav. *Tři roky od měnové krize: sborník textů*. Vyd. 1. Praha: CEP, 2000, 87 s. ISBN 80-902-7953-8.
- [16] Koruna na cestě k volné směnitelnosti. *Historie ČNB* [online]. [cit. 2014-03-02]. Dostupné z: http://www.historie.cnb.cz/cs/menova_politika/6_menova_politika_na_cest_e_ke_standardu_vyspelych_zemi/4_koruna_na_cest_e_k_volne_smenitelnosti/index.html
- [17] Kurzový vývoj a zlatá měna. *Historie ČNB* [online]. [cit. 2014-02-28]. Dostupné z: http://www.historie.cnb.cz/cs/menova_politika/prurezova_temata_menova_politika/3_kurzovy_vyvoj_a_zlata_mena.html
- [18] Libra Šterlinků. *The free Dictionary: by Farlex* [online]. [cit. 2014-03-13]. Dostupné z: <http://encyclopedia.thefreedictionary.com/Pound+sterling>
- [19] MACH, Petr. Měnová krize z hlediska změn devizových rezerv. *Centrum pro ekonomiku a politiku* [online]. 2004 [cit. 2014-03-04]. Dostupné z: <http://cepin.cz/cze/clanek.php?ID=582>
- [20] Měnová krize roku 1997. *Studentske.eu* [online]. 2008 [cit. 2014-03-02]. Dostupné z: <http://managment-marketing.studentske.eu/2008/07/mnov-krize-roku-1997.html>
- [21] Měnová politika na cestě ke standardu vyspělých zemí. *Historie ČNB* [online]. [cit. 2014-03-01]. Dostupné z: http://www.historie.cnb.cz/cs/menova_politika/6_menova_politika_na_cest_e_ke_standardu_vyspelych_zemi/
- [22] Měnová politika v období okupace. *Historie ČNB* [online]. [cit. 2014-02-28]. Dostupné z: http://www.historie.cnb.cz/cs/menova_politika/3_menova_politika_v_obdobi_okupace/
- [23] Měnová politika v područí direktivního plánování. *Historie ČNB* [online]. [cit. 2014-03-01]. Dostupné z: http://www.historie.cnb.cz/cs/menova_politika/5_menova_politika_v_podrucu_direktivniho_planovani/
- [24] MORÁVEK, Daniel. Přijetí eura může být pro podnikatele ziskové. *Podnikatel.cz* [online]. 2007 [cit. 2014-03-10]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/clanky/prijeti-eura-muze-byt-pro-podnikatele-ziskove/>
- [25] O ČNB. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2014-03-04]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/o_cnb/

- [26] PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu: Turismus České republiky*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 205 s. ISBN 978-80-247-3748-5.
- [27] PETROUŠ, Marek. ČNB nakoupila devizy za zhruba 200 miliard CZK. *Česká národní banka* [online]. 2013 [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/tiskove_zpravy_cnb/2013/20131125_dekadni_bilance.html
- [28] PIROCHOVÁ, Barbora a Jan PIROCH. Poválečná měnová reforma připravila mnoho lidí o úspory. *Český rozhlas* [online]. 2010 [cit. 2014-03-01]. Dostupné z: http://www.rozhlas.cz/zpravy/historie/_zprava/804462
- [29] Poválečná měnová politika. *Historie ČNB* [online]. [cit. 2014-03-01]. Dostupné z: http://www.historie.cnb.cz/cs/menova_politika/4_povalecna_menova_politika
- [30] PROCHÁZKA, Petr. Maastrichtská smlouva, EU a problémy spojené se vstupem ČR do EMU. *Česká národní banka* [online]. 2000 [cit. 2014-03-09]. Dostupné z: https://www.cnb.cz/cs/verejnost/pro_media/clanky_rozhovory/media_2000/cl_00_001123b.html
- [31] PTATSCHEKOVÁ, Jitka a Jaroslava DITTRICHOVÁ. *Dvacet let české koruny: na pozadí vývoje obchodního bankovníctví v České republice*. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 144 s. . ISBN 978-80-247-4681-4.
- [32] Referendum o přistoupení České republiky k Evropské unii konané ve dnech 13.-14.06.2003. *Český statistický úřad - volby* [online]. 2003 [cit. 2014-03-03]. Dostupné z: <http://www.voldelaby.cz/pls/ref2003/re13?xjazyk=CZ>
- [33] ŠTROBL, Jan. Česká a rakouská měna - 6.díl. *Okrašlovací spolek Budoucnost* [online]. 2011 [cit. 2014-02-28]. Dostupné z: <http://www.budoucnost-hb.cz/historie/co-mozna-nevite/co-mozna-nevite---prispevky/ceskaarakouskamena-dil6>
- [34] TESAŘ, Martin. ČNB včera nakoupila eura za miliardy.: Jak intervence fungují a kdy skončí?. *Patria Online* [online]. 2013 [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: <http://www.patria.cz/zpravodajstvi/2486239/cnb-vcera-nakoupila-eura-za-miliardy-jak-intervence-funguji-a-kdy-skonci.html>
- [35] VLK, Tomáš. Zlotý skokově posiluje po intervenci centrální banky, koruna je na konci týdne také úspěšná. *Patria Online* [online]. 2013 [cit. 2014-03-06]. Dostupné z: <http://www.patria.cz/zpravodajstvi/2353390/zloty-skokove-posiluje-po-intervenci-centralni-banky-koruna-je-na-konci-tydne-take-uspesna.html>

- [36] Vybrané devizové kurzy: BRL. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2014-03-09]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/miranda2/m2/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/vybrane.html?mena=BRL&od=01.01.2008&do=31.12.2013
- [37] Vybrané devizové kurzy: DEM. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2014-03-04]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/miranda2/m2/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/vybrane.html?mena=DEM&od=01.01.1996&do=31.12.1998
- [38] Vybrané devizové kurzy: EUR. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/miranda2/m2/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/vybrane.html?mena=EUR&od=01.01.1999&do=31.12.2013
- [39] Vybrané devizové kurzy: GBP. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2014-03-07]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/miranda2/m2/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/vybrane.html?mena=GBP&od=01.01.1993&do=31.12.2013
- [40] Vybrané devizové kurzy: JPY. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2014-03-07]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/miranda2/m2/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/vybrane.html?mena=JPY&od=01.01.1993&do=31.12.2013
- [41] Vybrané devizové kurzy: PLN. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2014-03-06]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/miranda2/m2/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/vybrane.html?mena=PLN&od=01.05.2013&do=30.06.2013
- [42] Vybrané devizové kurzy: RUB. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2014-03-04]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/miranda2/m2/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/vybrane.html?mena=RUB&od=01.01.2014&do=28.02.2014
- [43] Vybrané devizové kurzy: USD. *Česká národní banka* [online]. [cit. 2014-03-06]. Dostupné z: http://www.cnb.cz/miranda2/m2/cs/financni_trhy/devizovy_trh/kurzy_devizoveho_trhu/vybrane.html?mena=USD&od=01.01.1993&do=31.12.2013
- [44] Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladěnosti ČR s eurozónou: 2013. *Ministerstvo financí ČR* [online]. 2013 [cit. 2014-03-09]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/monitoring/maastrichtska-kriteria-a-sladenost-cr/2013/vyhodnoceni-plneni-maastrichtskych-konve-15684>
- [45] Západ "hluboce znepokojila" ruská invaze na Krym: Padají akcie, rubl, hřivna, zdražují komodity. *Patria Online* [online]. 2014 [cit. 2014-03-05]. Dostupné z: <http://www.patria.cz/zpravodajstvi/2578455/zapad-hluboce-znepokojila-ruska-invaze-na-krym-padaji-akcie-rubl-hrivna-zdrazuji-komodity.html>

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A – Dotazník

Příloha A – Dotazník

Dobrý den vážení respondenti, připravil jsem pro Vás krátký, zcela anonymní dotazník, sloužící výhradně pro účely mé bakalářské práce a odpovědi nebudou nikde jinde šířeny. Obsahuje celkem 18 otázek, které se budou postupně zobrazovat podle Vašich odpovědí. Celý dotazník by Vám měl zabrat pouhých několik minut. V případě otevřených otázek prosím o co nejstručnější odpovědi. Předem děkuji.

1. Jakého jste pohlaví?

- Žena
- Muž

2. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

- Základní
- Středoškolské bez maturity
- Středoškolské s maturitou
- Vyšší odborné
- Vysokoškolské bakalářské
- Vysokoškolské magisterské
- Vysokoškolské doktorské

3. Do jaké věkové skupiny patříte?

- do 20 let
- 20 až 24 let
- 25 až 29 let
- 30 až 39 let
- 40 až 49 let
- 50 a více let

4. Jakou barvu má bankovka v hodnotě 2 000 korun českých?

- Fialovou
- Modrou
- Zelenou
- Oranžovou

5. Zkuste vypsát tři platné zahraniční měny.

6. Uveďte příklad státu (mimo Českou republiku), jehož platná národní měna se nazývá koruna.

7. Napište, v jakém roce podle Vás Česká republika vstoupila do Evropské unie.

8. Jaký je Váš názor na zavedení eura v České republice?

- Ano, jsem pro zavedení eura a zrušení platnosti české koruny
- Ano, jsem pro zavedení eura a ponechat v platnosti českou korunu
- Ne, jsem proti zavedení eura
- Nemám žádný názor

9. Napište jaký je podle Vás největší klad související se zavedením eura.

10. Napište jaký je podle Vás největší zápor související se zavedením eura.

11. Myslíte, že bude euro v České republice zavedeno?

- Ano
- Ne

12. Ve kterém roce bude podle Vás v České republice euro zavedeno?

13. Může podle Vás Česká národní banka ovlivňovat kurz české koruny vůči ostatním měnám?

- Ano
- Ne
- Nevím

14. Napište, jak podle Vás Česká národní banka ovlivňuje kurz české koruny.

15. Zajímáte se o vývoj kurzu české koruny vůči ostatním měnám?

- Ano
- Ne

16. Znáte aktuální výši kurzu české koruny vůči euru?

- Ano
- Ne

17. Napište Váš odhad průměrného kurzu koruny a eura za leden 2014.

18. Jak často manipulujete s libovolnou zahraniční měnou?